

**ASOCIAȚIA GRUPUL DE ACȚIUNE LOCALĂ
PENTRU DEZVOLTAREA REGIUNII GIURGEU G10**

**RAPORTUL FINAL DE EVALUARE AL STRATEGIEI DE
DEZVOLTARE LOCALĂ**

Perioada 2016-2022

Cuprins

CUPRINS.....	1
1. REZUMAT.....	2
2. INTRODUCERE -SCOPUL RAPORTULUI DE EVALUARE.....	2
3. INFORMATII GENERALE PRIVIND SDL.....	4
IDENTIFICAREA BENEFICIARILOR SAU A ALTOR GRUPURI ȚINTĂ	17
4. CADRUL DE EVALUARE ȘI METODOLOGIA	19
5. ANALIZA DE ANSAMBLU A EFICACITĂȚII SDL.....	26
6. RĂSPUNS LA ÎNTREBĂRILE DE EVALUARE	34
7. FACTORII DE SUCCES ȘI EȘEC ÎN IMPLEMENTAREA SDL.....	41
8. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI	43

ABREVIERI

AFIR	Agencia pentru Finanțarea Investițiilor Rurale
AM	Autoritate de Management
AM PNDR	Autoritatea de Management pentru Programul Național de Dezvoltare Rurală
ANSVSA	Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor
ANPM	Agencia Națională pentru Protecția Mediului
BCE	Banca Centrală Europeană
CE	Comisia Europeană
CM	Comitet de Monitorizare
CRFIR	Centrul Regional pentru Finanțarea Investițiilor Rurale
FEADR	Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală
GAL	Grup de Acțiune Locală
INS	Institutul Național de Statistică
IMM	Întreprinderi Mici și Mijlocii
LEADER	Legături între Acțiuni pentru Dezvoltarea Economiei Rurale
MADR	Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
OJFIR	Oficiul Județean pentru Finanțarea Investițiilor Rurale
PIB	Produs Intern Brut
PNDR	Programul Național de Dezvoltare Rurală
RNDR	Rețeaua Națională de Dezvoltare Rurală
SDL	Strategie de Dezvoltare Locală
SRL	Societate cu Răspundere Limitată
SWOT	Puncte tari, puncte slabe, oportunități și amenințări
UAT	Unitate Administrativ Teritorială

1. Rezumat

Evaluarea Strategiei de Dezvoltare Locală are ca principal scop analiza eficacității (măsura în care au fost îndeplinite obiectivele stabilite), eficienței (relația optimă între resursele folosite și rezultatele obținute), relevanței (măsura în care obiectivele programate sunt în conformitate cu nevoile, problemele și diferite alte aspecte întâlnite în implementarea programului) și a impactului socio-economic generat de intervențiile programului asupra dezvoltării durabile și echilibrate a teritoriului GAL G10.

Totodată scopul evaluării care presupune pe de o parte evaluarea eficienței implementării SDL și pe de altă parte evaluarea contribuției adusă de SDL, ca parte a Planului Național de Dezvoltare Rurală la atingerea indicatorilor și obiectivelor acestuia precum și îmbunătățirea capacității GAL Banat-Vest de a măsura și analiza rezultatele Strategiei de Dezvoltare Locală.

Raportul de evaluare cuprinde rezultatele activităților de observare, analiză și evaluare a datelor privind intervențiile și acțiunile finanțate în perioada **24.11.2016-25.08.2025** prin intermediul SDL, la nivelul teritoriului G10.

Evaluarea s-a realizat de către echipa GAL, iar pentru aflarea realității din teren, s-au realizat chestionare, atât pentru beneficiari, cât și pentru cei care nu au depus proiecte la GAL.

Prin strângerea de date de la beneficiari s-a dorit aflarea de la informații în legătură cu locurile de muncă create prin implementarea proiectelor finanțate prin SDL 2014-2020.

În ansamblu, elaborarea prezentului raport de evaluare precum și concluziile extrase au fost direct corelate cu disponibilitatea datelor provenite din sistemul de monitorizare, acestea fiind la rândul lor în relație directă cu gradul de implementare a măsurilor programate.

În general **gradul de eficacitate al implemenării SDL este unul mediu** și reflectă rezultatele obținute în perioada **24.11.2016-25.08.2025**.

2. Introducere -scopul raportului de evaluare

Prezentul Raport de Evaluare a fost conceput cu scopul informării atât la nivel intern (partenerii GAL, angajații GAL) cât și la nivel extern (AMP PNDR, AFIR, vectorii de opinie, diverși actori interesați, societatea civilă și mediul economic din teritoriul GAL), și reprezintă un document în care se prezintă o analiză a implementării Strategiei de Dezvoltare Locală a teritoriului reprezentat de GAL G10, document care examinează într-o manieră sistematică și obiectivă relevanța, eficiența, eficacitatea, impactul, sustenabilitatea și performanța, atât a activităților GAL G10 cât și a proiectelor finanțate și/sau implementate în teritoriul reprezentat de GAL.

Raportul de Evaluare a implementării Strategiei de Dezvoltare Locală a teritoriului reprezentat de GAL G10 conduce la responsabilizare a partenerilor GAL cu privire la rezultatele implementării acestuia și implicit a modului în care sunt utilizate fondurile alocate prin GAL.

De asemenea, Raportul de evaluare reprezintă o analiză aprofundată, cu caracter socio-economic, menită să identifice, să cuantifice și să demonstreze atât rezultatele obținute cât și schimbările generate, explicând mecanismele care stau la baza acestor rezultate.

Evaluarea SDL totalizează ansamblul activităților realizate de echipa GAL pentru implementarea acesteia și atingerea obiectivelor propuse.

Concret, evaluarea Strategiei de Dezvoltare Locală (SDL) în exercițiul financiar 2014-2022 a Asociației "Grupul de Acțiune Locală Pentru Dezvoltarea Regiunii Giurgeu G10" (GAL G10) reprezintă o analiză aprofundată, cu caracter socio-economic, realizată de GAL prin care se identifică, cuantifică, analizează și demonstrează realizările și schimbările generate în urma implementării SDL.

Scopul evaluării este de a structura și programa o serie de activități menite să evalueze contribuția adusă de SDL la obiectivele PNDR și mai departe la atingerea obiectivelor FEADR. Este un instrument de măsurare a contribuției și impactului SDL în dezvoltarea teritoriului acoperit de acesta.

În principal, scopul prezentului raport de evaluare este analizarea și aprecierea gradului în care Strategia de Dezvoltare Locală a Grupului de Acțiune Locală **GAL G10** răspunde în mod eficient și coerent nevoilor și priorităților identificate în teritoriul acoperit.

Evaluarea urmărește:

- verificarea relevanței obiectivelor strategiei în raport cu nevoile comunității, și în ce măsură au fost obținute rezultatele planificate;
- analiza coerenței interne și externe a măsurilor propuse;
- aprecierea eficienței utilizării resurselor financiare și umane;
- măsurarea progresului în implementarea strategiei, în raport cu indicatorii de rezultat și impact asumați;
- în ce măsură a contribuit implementarea SDL la realizarea priorităților de dezvoltare rurală ale teritoriului GAL G10,
- care sunt rezultatele și impactul implementării SDL la nivelul teritoriului GAL,

În concluzie, evaluarea la nivel de GAL presupune pe de o parte, evaluarea eficienței implementării SDL și pe de altă parte, evaluarea contribuției adusă de SDL, ca parte a Planului Național de Dezvoltare Rurală la atingerea indicatorilor și obiectivelor acestuia.

În acest sens evaluarea va avea în vedere:

- progresul GAL în atingerea obiectivelor prin evaluarea domeniilor de intervenție, indicatorii de rezultat, măsurile existente și progresul acestora în ceea ce privește numărul de proiecte, proiectele selectate, valoarea proiectelor contractate, evaluarea cheltuielilor, activitățile compartimentului administrativ și evaluarea activităților de animare;
- cuprinde acei indicatori valorici care pot fi evaluați în mod obiectiv și care arată dacă obiectivele propuse/asumate sunt atinse;
- rezultate culese pe baza eficienței și eficacității absorbției fondurilor publice.

Concret, scopul principal al evaluării este îmbunătățirea capacității GAL de a măsura și analiza rezultatele Strategiei de Dezvoltare Locală.

Pentru atingerea scopului evaluării GAL G10 și-a propus următoarele teme de evaluare:

- *Contribuția operațiunilor realizate la atingerea obiectivelor prevăzute în SDL;*
- *Valoarea adăugată la teritoriu datorată metodei LEADER;*

3. Informații generale privind SDL

3.1 Informații despre GAL și activitatea GAL -ului

Asociația Grupul de Acțiune Locală Pentru Dezvoltarea Regiunii Giurgeu G10 (GAL G10) este organizat și funcționează potrivit OUG nr. 26/2000 cu modificările și completările ulterioare. GAL desfășoară activități specifice implementării măsurilor din Strategia de Dezvoltare Locală (SDL) și activitățile prevăzute în Statut și Actul Constitutiv.

Structura organizatorică este:

- Adunarea Generală;
- Consiliul Director;
- Cenzorul;
- Comitetul de Selecție al Proiectelor;
- Comisia de Soluționare a Contestațiilor;
- Echipa de Implementare; (Compartimentul administrativ)

Echipa de Implementare (Compartimentul administrativ) are următoarea componență:

- **Responsabil administrative/Manager GAL** – coordonează activitatea GAL atât sub aspect organizatoric, cât și al respectării procedurilor de lucru (angajat în baza unui CIM);
- **Responsabil financiar** – se ocupă de supravegherea și controlul gestiunii financiare – contabile a GAL, întocmirea și depunerea cererilor de plată aferente sm. 19.4 (angajat în baza unui CIM);
- **Expert evaluare proiecte și monitorizare** – Se ocupă de lansarea, verificarea și evaluarea administrative a proiectelor depuse, monitorizează activitatea GAL (angajat în baza unui CIM);

Pentru persoanele angajate precizate mai sus, în baza unui CIM, se atașează fișele de post care conțin condiții minime care constituie Anexa 8 la SDL. Angajarea persoanelor s-a efectuat cu respectarea Codului Muncii, precum și a legislației cu incidență în reglementarea conflictului de interese;

Atribuțiile principale

Pentru a îndeplini funcțiile menționate mai sus, GAL va realiza, cel puțin, următoarele activități:

- gestionarea, monitorizarea, evaluarea și controlul SDL;
- organizarea unor întruniri, conferințe, dezbateri, mese rotunde sau ateliere de lucru;
- participarea la schimburi de experiență și stagii de formare, la întrunirile rețelelor interne și europene;
- editarea de publicații proprii; desfășurarea de proiecte de cooperare în cadrul LEADER;
- colaborarea cu alte entități pe plan național și internațional, care au scopuri similare;
- informare și comunicare;

- sprijinirea depunătorilor de proiecte;
- organizarea procesului de verificare a proiectelor depuse;
- monitorizarea proiectelor;
- alte forme și mijloace stabilite de Statut, Actul Constitutiv și Adunarea Generală, în condițiile legii.

3.2 Scurtă descriere a SDL, a măsurilor și bugetului, inclusiv modificările de SDL și evoluția alocării financiare, bonusărilor ect.

După cum se știe Grupurile de Acțiune Locală reprezintă un parteneriat public-privat, în care partea publică deține un procent de 49%, la nivel decizional și la nivel de alcătuire, iar 51% este deținut de societăți civile.

GAL-urile sunt reglementate de Regulamentele Europene ca structuri de dezvoltare locală, practic au ca obiectiv principal dezvoltarea zonelor unde sunt implementate. Aceste entități sunt organizații non-guvernamentale, care au ca obiectiv specific dezvoltarea zonei în care sunt instituite. Funcționarea Grupurilor de Acțiune Locală se bazează pe implicarea activă a actorilor locali, care au rolul de a identifica direcția majoră de dezvoltare a ariei teritoriale pe raza căreia se află GAL-ul respectiv, implicând totodată, toți locuitorii acelei zone

Obiectivul principal al GAL-ului este dezvoltarea zonei respective. Asta înseamnă că, prin consultarea actorilor locali importanți, se stabilesc prioritățile de finanțare ale teritoriului.

Fiecare Grup își propune un număr de 6-7 linii de finanțare prioritare pentru zonă, fie că vorbim de dezvoltarea fermelor, investiții în turism, servicii non-agricole, instalarea tinerilor fermieri, dezvoltarea de asociații și de cooperative. Stabilirea acestor linii de finanțare prioritare depinde foarte mult de ceea ce stabilește, prin consultare publică, Comitetul de Coordonare al GAL-ului. Fiecare GAL își adaptează propria strategie la condițiile locale specifice.

În cazul în care la nivel local se identifică o nevoie specială care trebuie să fie acoperită printr-o finanțare, dar pentru care nu există o măsură inclusă în PNDR, GAL-ul poate pune bazele unei măsuri inovative, atipice, pe care o poate cuprinde în Strategia de Dezvoltare Locală și poate finanța, prin această măsură, un anumit tip de investiții care nu poate fi finanțat direct prin PNDR.

Zona G10 este o zonă rurală tradițională care se află în centrul țării, la marginea de est a Transilvaniei, la îmbrățișarea Carpaților Orientali, și este compusă din nouă comune și un oraș, respectiv: Ciumani, Corbu, Ditrău, Joseni, Lăzarea, Remetea, Suseni, Tulgheș, Voșlobeni și Orașul Borsec.

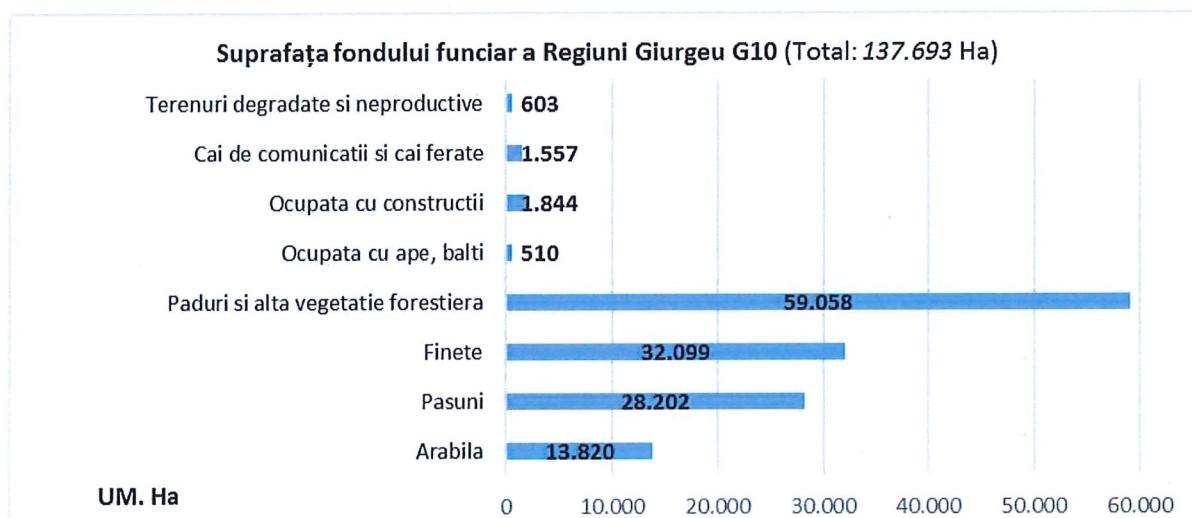
Regiunea poate fi accesată foarte ușor pe cale rutieră, prin drumul european (E578), drumuri naționale (DN15 și DN13B) și drumuri județene (DJ126, DJ127, DJ138, DJ153C, DJ153D). Pe lângă drumurile menționate, cinci UAT-uri din regiune (Ditrău, Lăzarea, Valea Strâmbă, Voșlăbeni și Izvoru Mureșului), pot fi accesate și prin cale ferată, având stații pe traseul liniei ferate electrizată Deda-Sfântu Gheorghe.

Pentru dezvoltarea teritoriului a fost înființat Grupul de Acțiune Locală Pentru Dezvoltarea Regiunii Giurgeu, care împreună cu actori locali au stabilit strategia de dezvoltare locală a

regiunii pentru perioada 2014-2020. Proiectul este finanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ prin Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală, Programul Național de Dezvoltare Rurală, Axa LEADER.

Pornind de la ideea că regiunea se află la o altitudine cuprinsă între 700 – 1000 m, clima este mai răcoroasă. Există un fenomen special în zonă, numit inversiunea termică (temperatura aerului rece fiind foarte scăzută, coboară dedesuptul aerului cald, ridicând pe acesta), în urma căruia scad temperaturile, ajungând chiar și la - 20°. Solurile în general sunt argiloase și nisipoase, sărace din punct de vedere al substanțelor organice – aceste soluri fiind caracteristice zonelor de munte.

Suprafața regiunii este acoperită în mare parte de păduri și altă vegetație forestieră

(reprezentând aproape jumătate din întreaga suprafață al fondului funciar), în funcție de suprafață, fiind urmat de fînețele, pășunile și terenurile arabile.

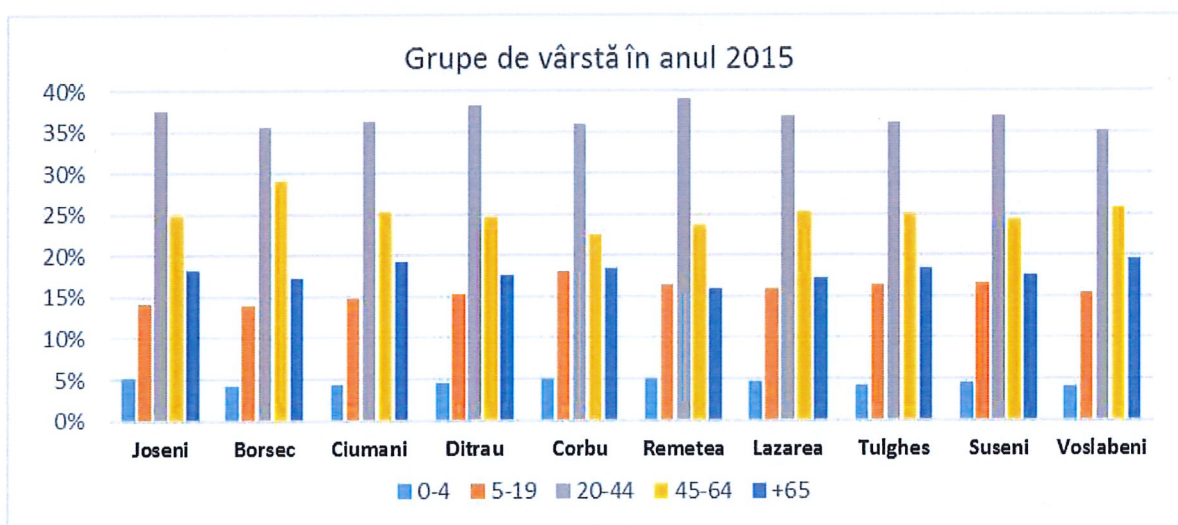
I.2. Demografie

Următorul element descrițional al caracteristicilor este cea cu datele demografice despre Regiunea G10.

UAT	1992 (RPL)*	2002 (RPL)*	2011 (RPL) ¹	Evoluție/ regresie	Populația activă 2011 (persoanele între 14- 60 de ani) (RPL)	Someri 2015 (INS Tempo)
Borsec	3 074	2 864	2 585	-489	1559	23
Ciumani	4 817	4 493	4 328	-489	2551	106
Corbu	1 622	1 601	1 520	-102	847	28
Ditrău	6 772	5 944	5 483	-1 289	3267	101
Joseni	6 247	5 721	5 536	-711	3331	87

Lăzarea	3 727	3 607	3 424	-303	2013	46
Remetea	6 582	6 316	6 165	-417	3762	66
Suseni	5 619	5 152	5 114	-505	3037	159
Tulgheș	3 780	3 596	3 279	-501	1969	27
Voșlăbeni	2 053	2 056	1 929	-124	1155	73
Total	44 293	41 350	39 363	-4930	23491	716
%	100	100	100	11	59	

Evoluția populației

Crearea parteneriatului Asociației GAL pentru Dezvoltarea Regiunii Giurgeu G10 s-a întâmplat prin respectarea unor principii și cerințe (Ghidul solicitantului, Axa 4 LEADER PNDR, articolele 2, 61, 62, 63, 64 și 65 ai regulamentului 1698/2005/CE, declarația din Cork anul 1996, Agenda Teritorială ale UN).

Rolul parteneriatului al Regiunii G10 este unu esențial, deoarece este de tip LEADER, care contribuie la realizarea eficientă a obiectivului comun statelor membre și a Uniunii Europene (coeziunea teritorială) – conform Tratatului de la Lisabona (legislația UE, 01.12.2009).

Cooperarea creează posibilități la schimburi de experiențe la nivelul regiunii, astfel se poate extinde cunoștințele existente cu idei noi, ceea ce rezultă caracterul inovator al programului LEADER.

Parteneriatului asociației este compusă din parteneri publici, parteneri privați, persoane fizice și nu în ultimul rând parteneri ai societății civile. Regiunea G10 îndeplinește criteriul de eligibilitate în cazul parteneriatului, 77,78% reprezentanți sunt din mediul privat și ai societății civile.

Regiunea acoperă zece unități administrative (un oraș și nouă comune), însemnând o populație de **39.363 locuitori și un teritoriu cu o suprafață de 1.376,63 km²**.

Sector Public

Parteneri din sectorul public sunt: Orașul Borsec, Comuna Ciumani, Comuna Corbu, Comuna Ditrău, Comuna Joseni, Comuna Lăzarea, Comuna Remetea, Comuna Suseni, Comuna Tulgheș, Comuna Voșlăbeni.

Sectorul public al parteneriatului este reprezentat de fiecare comună, acoperind o zonă cu un oraș și nouă comune. Ponderea acestor parteneri este de 22,22% din totalul parteneriat.

Parteneri Privati

Partenerii privați reprezintă o pondere mai mică, adică 4.44 % din totalul parteneriatului. Acest parteneriat este compusă din două societăți comerciale.

Societățile comerciale au sediul social în comuna Remetea, S.C. Plast King S.R.L. reprezentat de Laczko Sandor; S.C. End-Ibo S.R.L. reprezentat de Laczko Ibolya.

Societate civilă

Majoritatea UAT-urilor este reprezentată și de societatea civilă, cu diferite obiective de activitate: protecția mediului, promovarea produselor locale, egalitate de șansă, gestiunea situațiilor de urgență, domeniul agricol, domeniul turismului, domeniul social și de tineret, domeniul culturii și a conservării tradiției locale, domeniul sportului. Ponderea acestor parteneri este cea mai mare, reprezentând 68,90% din totalul parteneriatului.

Persoane fizice

În parteneriat fac parte și două persoane fizice, care reprezintă câte două domenii de activitate: minoritatea romă (reprezentată de Rostas Iulianna) și femei (prezentată de Gyulai Anna).

Strategia de Dezvoltare Locală a Regiunii Giurgeu G10 are scopul principal de a contribui la dezvoltarea teritoriului și de a îmbunătăți calitatea vieții populației, ceea ce poate fi realizat prin strategia de dezvoltare locală. Strategia, ca un instrument important al dezvoltării, creează posibilități atât pentru sfera publică, cât și pentru sfera civilă și privată. Asociația Grupul de Acțiune Locală are sarcina de a identifica nevoile locale, creând posibilități pentru colaborare dintre sferele menționate. Comunitățile, respectând responsabilitățile sale, elaborează o strategie pe baza necesităților și priorităților importante, identificate la nivel local.

Obiectivul principal al strategiei de dezvoltare locală a Regiunii Giurgeu G10 are în vedere obiectivul tematic nr. 9, adică combaterea sărăciei și a oricărei forme de discriminare în zonă, pentru a reduce disparitățile existente. Din punctul de vedere al regiunii, implementarea strategiei LEADER creează posibilități pentru o guvernare mai bună în zonele rurale (și nu doar) și în același timp, contribuie și la dezvoltarea inteligentă a teritoriului. Totodată, strategia formulează obiective din prisma creșterii anumitor sectoare, cum ar fi: sectorul afacerilor, - agriculturii, - sănătății, - serviciilor sociale, și nu în ultimul rând infrastructura culturii și a mediului.

Pe parcursul elaborării SDL au avut loc mai multe întâlniri, atât la nivel zonal, cât și la nivelul fiecărei UAT, fiecare aparte. Prin aceste întâlniri actorii locali au avut posibilitatea de a formula ideile și propunerile lor, astfel contribuind în conturarea viziunii zonei pe perioada următoare.

Totodată, și direcțiile de dezvoltare au fost stabilite pe baza acestor dezbateri publice, fiind în concordanță cu direcțiile stabilite în cadrul programului LEADER, iar liniile de finanțare vor corespunde necesităților formulate de populația teritoriului.

Strategia este elaborată coerent, contribuind atât la obiectivele formulate pentru dezvoltarea rurală, cât și la cea orășenească. Măsurile au un caracter inovativ și sunt formulate în așa fel, încât să corespundă cererilor formulate și să permită pentru potențialii beneficiari accesibilizarea fondurilor europene. Activitățile propuse prin strategie vor fi desfășurate într-un mod eficient, cu scopul de a avea un impact vizibil și pozitiv, respectând condițiile generale de eligibilitate.

Domeniile de dezvoltat sunt:

1) sectorul agricol și silvic:

- a) lipsa produselor specifice locale + tradiții în industria alimentară --> dezvoltare produse, marketing, firma
- b) lipsa depozit gunoi de grajd, lipsa de fonduri pentru construire --> construire depozit comunitar/sătesc

2) sectorul privat

- a) sectorul de servicii subdezvoltat + lipsa locuri de muncă --> sprijin pentru sectorul de servicii ca prioritate
- b) zonă periferică cu acces redus la servicii medicale + îmbătrânirea populației --> dezvoltarea sectorului medical și de sănătate, în general.

3) sectorul serviciilor publice și sociale:

- a) nivelul scăzut de servicii sociale pentru grupuri ținta (vârstnici, persoane cu dizabilități), lipsa infrastructurii necesare pentru combaterea sărăciei, realizarea/crearea infrastructurii necesare;
- b) probleme de siguranța circulației din cauza iluminatului public + categoria de eficiență energetică nu este corespunzătoare --> iluminat public cu tehnologie LED, proiectat conform standardelor în vigoare, cel puțin în locațiile de identificat cu sprijinul poliției
- c) sunt așezări periferice unde canalizarea nu este realizabilă nici în viitor + nu există utilaje pentru vidanjarea foselor septice --> procurare utilaj specific de către solicitanți cu licența ANRSC
- d) în centrele comunelor și în oraș sunt clădiri cu funcțiuni neadecvate sau fără funcțiuni, în curs de degradare + lipsa clădirilor pentru noi funcțiuni --> introducerea funcțiilor noi și reabilitarea clădirilor
- e) pentru grupuri de elevi sau studenți nu există capacitate de cazare în zonă, sau numai pentru grupuri mai mici --> crearea infrastructurii necesare conform cerințelor de camping cu 1 sau 2 stele pentru grupuri de elevi și studenți;

Alocarea financiară a fost elaborată pe baza următoarelor principii:

- finanțare cu masa critică (evitarea operațiunilor sub 10.000 de euro)
- nr. proiecte preconizate mai mare pentru domenii prioritare (sectorul serviciilor publice a fost identificat ca cel mai important, urmat de probleme de mediu și de eficiența energetică, respectiv de crearea locuri de muncă în sectorul agricol, servicii și mediu)

- alocare balansată între UAT-urile
- armonizare cu valorile indicate în formulare de cereri de proiecte
- responsabilizarea beneficiarilor: intensitatea sprijinului este maxim 90% pentru operațiuni generatoare de venit, indiferent de valoarea totală.

În vederea atingerii obiectivelor propuse, la nivel SDL au fost definite 4 priorități, fiind transpuse prin domenii de intervenție (D.I.) care facilitează și realizarea obiectivelor agricole privind inovarea, protecția mediului, atenuarea efectelor schimbărilor climatice și adaptare la acestea. Structura selectată pentru SDL (versiunea 02) este reprezentată în tabelul următor care prezintă o imagine de ansamblu a priorităților, domeniilor de intervenție și a combinațiilor de măsuri.

Prioritatea 2: Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor 10 agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor	
Domeniu de Intervenție	Măsuri cu contribuție principală
2A Îmbunătățirea performanței economice a tuturor fermelor și facilitarea restructurării și modernizării fermelor, în special în vederea creșterii participării și orientării către piață, cât și a diversificării agricole	<u>Măsura 4, sm 4.1</u> Sprijin pentru dezvoltarea <u>activităților agricole</u> (Art.17 din Reg UE nr. 1303/2013)
Prioritatea 5: Promovarea eficienței resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și rezistentă la schimbările climatice în sectorul agricol, alimentar și forestier	
Domeniu de Intervenție	Măsuri cu contribuție principală
5C Facilitarea furnizării și a utilizării surselor regenerabile de energie, a subproduselor, a deșeurilor, a reziduurilor și a altor materii prime nealimentare, în scopul bioeconomiei	<u>Măsura 6, sm. 4.2</u> - Sprijin pentru achiziționare de utilaje necesare pentru colectarea și pregătirea biomasei din păduri, pășuni, fânețe (Art.19 din Reg UE nr. 1303/2013); <u>Măsura 7 sm 7.2A</u> - Sprijin pentru introducerea sistemelor de apă caldă și încălzire pe bază de biomasă și pe energie solară (Art.20 din Reg UE nr. 1303/2013);
Prioritatea 6: Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale	
6A Facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici și a creării de locuri de muncă	<u>Măsura 4, sm. 4.2</u> - Sprijin pentru investiții în prelucrarea, comercializarea și/sau dezvoltarea produselor agricole (Art.17 din Reg UE nr. 1303/2013); <u>Măsura 6, sm 6.4</u> - Servicii de calitate pentru populație (Art.19 din Reg UE nr. 1303/2013);

6B Încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale

Măsura 7, sm. 7.2B - Infrastructură pentru servicii publice și sociale (Art.20 din Reg UE nr. 1303/2013);

Măsura 7, sm. 7.5 - Sistem de rezervare onlin și brand turistic zonal (Art.20 din Reg UE nr. 1303/2013);

Prioritatea 2 - Creșterea viabilității fermelor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor

Prioritatea 2 urmărește îmbunătățirea performanței și competitivității sectoarelor agricol și silvicol. Întrucât există o slabă orientare către piață a fermelor mici și mijlocii, un nivel inadecvat de dotare și adaptare a producției la piață, un nivel redus al cunoștințelor și un acces scăzut la consiliere, se creează obstacole privind competitivitatea și viabilitatea fermelor. În plus, creșterea performanței și a competitivității sectorului agricol sunt strâns legate de intrarea în sector a unor fermieri calificați corespunzător și, în mod special, reînnoirea generațiilor de fermieri.

Prioritatea 5 - Promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și rezistentă la schimbările climatice în sectoarele agricol, alimentar și silvic

Prioritatea 5 favorizează utilizarea unui management eficient al resurselor de apă și energie în sectorul agroalimentar, sprijină tranziția către o economie cu emisii reduse de carbon și rezistentă la schimbările climatice. Cadrul actual al României oferă posibilitatea utilizării unei game variate de resurse de apă sau energie regenerabilă, care facilitează tranziția către utilizarea eficientă a resurselor de apă.

În contextul tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon, producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile constituie una din modalitățile de reducere a emisiilor de GES. România deține o gamă variată de resurse de energie regenerabilă care pot fi valorificate în cadrul acțiunilor propuse în proiectele de dezvoltare rurală prevăzute în SDL.

Prioritatea 6: Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale

Conform analizei SWOT, zona GAL G10 are dificultăți privind riscul de excluziune socială, numărul redus al locurilor de muncă, gradul ridicat de sărăcie, accesul scăzut la finanțare, slabele abilități antreprenoriale ale populației rurale, dar și calitatea redusă a serviciilor și nivelului vieții. Prin intermediul domeniilor de intervenție aplicate se facilitează diversificarea, înființarea și dezvoltarea de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă și se încurajează dezvoltarea locală în zona rurală. Sprijinul se axează pe activități de producție, meșteșugărești,

agroturistice și prestarea de servicii. Pt crearea de venituri alternative, fermierii/membrii familiei acestora sunt încurajați să își diversifice activitatea către sectorul nonagricol.

În același timp, sunt vizate investiții în infrastructura, înființarea și modernizarea drumurilor de interes local pentru a asigura conectivitatea populației și sporirea potențialului local de dezvoltare economică.

În continuare, este realizată descrierea submăsurilor aferente, în baza informațiilor cuprinse în versiunea a 02-a a SDL GAL G10.

Alocarea financiară totală pentru sm 19.2 „Sprijin pentru implementarea acțiunilor în cadrul Strategiei de Dezvoltare Locală” este 2.254.895 euro la data aprobării SDL.

În urma alocării fondurilor de tranziție (FEADR și EURI) alocarea financiară totală pentru sm 19.2 „Sprijin pentru implementarea acțiunilor în cadrul Strategiei de Dezvoltare Locală” este 2.635.933,90 euro.

Aceste priorități vor fi realizate prin intermediul următoarelor măsuri bine definite:

➤ **Măsura M4/2A, sm 4.1 - Sprijin pentru dezvoltarea activităților agricole**

Măsura contribuie la **Obiectivul de dezvoltare rurală O1**

Obiectiv specific al măsurii M4/2A, sm 4.1 este Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și de amoniac din agricultură, Creșterea valorii economice a exploatațiilor prin modernizarea, extinderea sau diversificarea activităților agricole.

Entități private: Fermieri (cu excepția persoanelor fizice neautorizate), Cooperative, Societate cooperativă agricolă, Forme de asociere a fermierilor înregistrate conform legii.

Indirecți: ferme mixte și zootehnice din sate deservite prin operațiune. Alocare financiară totală a măsurii: 105.431 Euro/FEADR. După modificarea fisei măsuri valoarea alocării financiare a fost redusă la 88.087,00 euro.

Indicatori de rezultat: Nr. locuri de muncă create 2, cheltuiala publică: 80.000 euro; Nr. investiții în tehnologie de ultima generație, stimularea agriculturii din teritoriu: 2;

➤ **Măsura M4/6A, sm 4.2 „Sprijin pentru investiții în prelucrarea, comercializarea și/sau dezvoltarea produselor agricole**

Măsura contribuie la **Obiectivul de dezvoltare rurală O3**

Obiectiv specific al măsurii M4./6A, sm 4.2 este dezvoltarea unităților existente sau crearea IMM-uri noi pentru prelucrarea și comercializarea produselor agricole.

Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă) direcți (solicitanți eligibili):

- societăți comerciale, ÎI, PFA, ÎF (intreprinderi mici și micro) cu punct de lucru în teritoriu, cooperativa agricolă

Alocare financiară totală: 200.000 Euro (FEADR) la data aprobării SDL.

Indicatori de rezultat: Nr. locuri de muncă create 6, cheltuiala publică: 200.000 euro;

- **Măsura M6/5C, sm 4.3,, Sprijin pentru achiziționarea de utilaje necesare pentru colectarea și pregătirea biomasei/producerea lemnului de foc din păduri, pășuni, fânețe**

Măsura contribuie la **Obiectivul de dezvoltare rurală O2**

Obiectiv specific al măsurii M6/5C, sm 4.3 este crearea condițiilor de baza pentru utilizarea biomasei din curățări, rărituri, igienizări de pe suprafețe agricole și silvice pentru producerea energiei termice.

Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă) direcți (solicitanți eligibili):

- societăți comerciale, ÎI, PFA, ÎF (întreprinderi mici și micro) cu punct de lucru în teritoriu, composesorate, asociații composesorale

Alocare financiară totală: 300.000 Euro/FEADR, (După modificarea fisei măsurii valoarea alocării financiare a fost redusă la 282.008,14 euro)

Indicatori de rezultat: Nr. locuri de muncă create 15, cheltuiala publică: 220.000 euro; sistem integrat de colectare – tocare - depozitare: 1;

- **Măsura M6/6A, sm 6.4 ,, Servicii de calitate pentru populație**

Măsura contribuie la **Obiectivul de dezvoltare rurală O3**

Obiectiv specific al măsurii M6/6A, sm. 6.4 este înființarea și dezvoltarea de întreprinderi micro și mici, indiferent de forma lor de înregistrare (inclusiv CMI, BIA, etc.).

Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă) direcți (solicitanți eligibili):

- Fermieri sau membrii unor gospodării agricole care își diversifică activitatea de bază agricolă prin dezvoltarea unei activități non-agricole în zona rurală în cadrul întreprinderii deja existente încadrabile în microîntreprinderi și întreprinderi mici cu excepția persoanelor fizice neautorizate, societăți comerciale, ÎI, PFA, ÎF (întreprinderi mici și micro) cu punct de lucru în teritoriu, cabinete de medici de familie, de specialitate, birouri individuale sau colective de arhitectură, etc.

Alocare financiară totală: 435.695 Euro/FEADR , După modificarea fisei măsurii valoarea alocării financiare a crescut la 846.679,06 euro.

Indicatori de rezultat: Nr. locuri de muncă create 4, cheltuiala publică: 996.406,12 euro; Nr. întreprinderi cu activitate care nu există în UAT respectiv: 2

- **Măsura M7/5C, sm 7.2A ,, Sprijin pentru introducerea sistemelor de apă caldă și încălzire pe bază de biomasa și pe energie solară active**

Măsura contribuie la **Obiectivul de dezvoltare rurală O2**

Obiectiv specific al măsurii M7/5C, sm. 7.2A este creșterea eficienței energetice în instituții publice prin modernizarea și re tehnologizarea sistemelor de încălzire și de apă caldă.

Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă) direcți (solicitanți eligibili):

- comune din zona, orașul Borsec (UAT), inclusiv alte instituții publice cu structura teritorială în zona

Alocare financiară totală: 300.000 Euro (FEADR),

Indicatori de rezultat: cheltuiala publică: 300.000 euro; Coordonare necesară cu operațiuni sprijinite din 4.3: 1;

➤ **Măsura M7/6B, sm 7.2B ,, Infrastructură pentru servicii publice și sociale**

Măsura contribuie la **Obiectivul de dezvoltare rurală O3**

Obiectiv specific al măsurii M7/6B, sm 7.2B crearea și dezvoltarea infrastructurii necesare pentru servicii publice locale, respectiv pentru introducerea de noi funcțiuni în clădiri abandonate sau degradate în centre, crearea infrastructurii necesare pentru tabere școlare locale.

Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă) direcți (solicitanți eligibili):

- asociații și fundații cu sediu principal sau secundar în teritoriu, unități de cult, compozesorate, asociați compozesorale, societăți comerciale (srl, sa) operatoride sisteme de apăuzată/ canalizare cu licență ANRSC valabilă, comune din zona, orașul Borsec (UAT)

Alocare financiară totală: 896.159 Euro (FEADR), După modificarea fisei măsuri valoarea alocări financiare a fost redusă la 891.483.70 euro,

Indicatori de rezultat: cheltuiala publică: 680.000 euro, populatia neta care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite: 16.100 persoane, Clădiri reabilitate cu introducerea de funcții noi: 2.

➤ **Măsura M7/6B, sm 7.5 ,, Sistem de rezervare onlineși brand turistic zonal**

Măsura contribuie la **Obiectivul de dezvoltare rurală O3**

Obiectiv specific al măsurii M7/6B, sm 7.5 este contributia la creșterea și dezvoltarea turismului.

Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă) direcți (solicitanți eligibili):

- UAT-uri cu centru local sau național de informare turistică, asociații și fundații cu membri exclusiv din teritoriu, cu obiectiv de dezvoltare turismului

Alocare financiară totală: 27.676 Euro (FEADR)

Indicatori de rezultat: nr. loc de muncă create 1, cheltuiala publică: 21.000 euro; unități de cazare care asumă măsuri de eficiența energetică: 2, unități de cazare conectate la sistem de rezervare: 10

În data de 08.06.2022 pe pagina de internet a Autorității de Management pentru Programul National pentru Dezvoltarea Rurală, www.madr.ro, a fost publicat documentul F7 - Raport privind redistribuirea fondurilor aferente perioadei de tranziție (FEADR și EURI) și Raportul final privind valoarea totală a SDL pentru toate GAL-urile autorizate.

Totodată Asociația GAL Pentru Dezvoltarea Regiunii Giurgiu G10 a fost notificat cu Notificarea nr. 201361 din 17.06.2022 asupra suplimentării fondurilor obținută din Tranzitie, după cum urmează:

➤ **513.311,92 euro alocare din FEADR;**

➤ **149.727,06 euro alocare din EURI;**

Asociația GAL Pentru Dezvoltarea Regiunii Giurgiu G10 prin Hotărârea AGA nr.5/2022 a aprobat distribuirea fondurilor din Tranzitie/EURI după cum urmează:

alocarea din FEADR - **513.311,92 euro**:

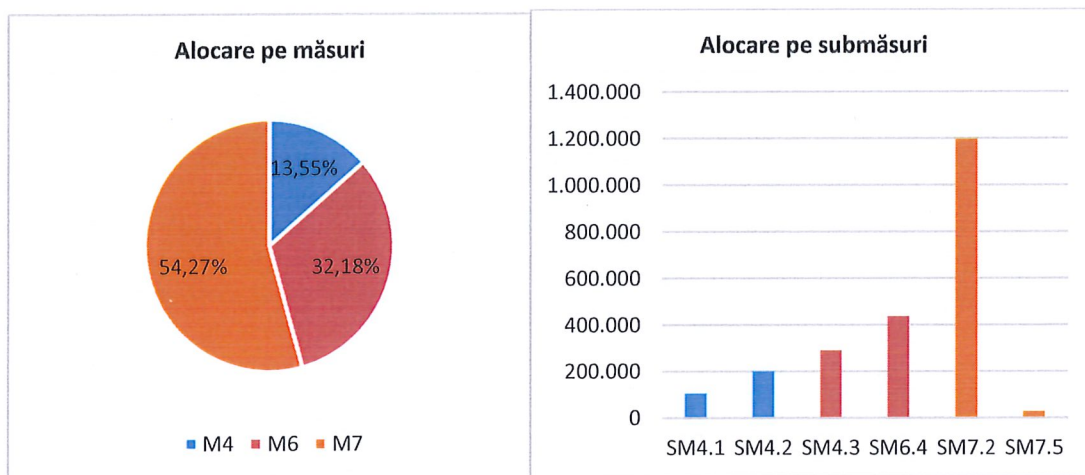
- 381.038,90 euro către sm. 19.2, mai exact către măsura M6/6A, sM 6.4 „Servicii de calitate pentru populație”
- 132.273,02 euro către sm. 19.4 „Sprijin pentru cheltuieli de funcționare și animare”,

alocarea din EURI - **149.727,06 euro**:

- 149.727,06 euro către sm. 19.2, mai exact către măsura M6/6A, sM 6.4 „Servicii de calitate pentru populație”

Au fost actualizate Planurile de finanțare – ANEXA 4T - FEADR și ANEXA 4E - EURI,

Bugetul total aferent Strategiei de Dezvoltare Locală GAL G10 initial

SM 4.1	SM 4.2	SM 4.3	SM 6.4	SM 7.2	SM 7.5
105.431	200.000	289.934	435.695	1.196.159	27.676

Prioritate	Măsura	Intensitatea sprijinului	Valoare alocată conform SDL inițial	Valoare alocată conform ultimei modificări SDL
2A	Sm - 4.1	100%	105.431	105.431
5C	Sm - 4.3	90%	289.934	289.934
	Sm - 7.2A	100%	395.364	300.000
6A	Sm - 6.4	90%	276.755	435.695
	Sm - 4.2	90%	263.576	200.000
6B	Sm - 7.2B	100%	896.159	896.159
	Sm - 7.5	100%	27.676	27.676
Total			2.254.895	2.254.895

Bugetul Asociației GAL Pentru Dezvoltarea Regiunii Giurgeu G10 a fost suplimentat cu fondurile obținută din Tranzitie, după cum urmează:

- 513.311,92 euro alocare din FEADR;
- 149.727,06 euro alocare din EURI;

Bugetul total aferent Strategiei de Dezvoltare Locală GAL G10 după realocare fond de tranziție (FEADR+EURI):

SM 4.1	SM 4.2	SM 4.3	SM 6.4	SM 7.2	SM 7.5
88.087,00	200.000	282.088,14	846.679,06	1.191.483,70	27.676

Bugetul total aferent Strategiei de Dezvoltare Locală GAL G10 FEADR – după realocare FEADR

Prioritate	Măsura	Intensitatea sprijinului	Valoare alocată conform SDL inițial (euro)	Valoare alocată conform ultimei modificări SDL (euro)
2A	Sm - 4.1	100%	105.431	88.087,00
5C	Sm - 4.3	90%	289.934	282.088,14
	Sm - 7.2A	100%	395.364	300.000
6A	Sm - 6.4	90%	276.755	846.679,06
	Sm - 4.2	90%	263.576	200.000
6B	Sm - 7.2B	100%	896.159	891.483,70
	Sm - 7.5	100%	27.676	27.676
Total			2.254.895	2.635.933,90

Bugetul total aferent Strategiei de Dezvoltare Locală GAL G10 EURI – după realocare EURI

Prioritate	Măsura	Intensitatea sprijinului	Valoare alocată conform SDL inițial (euro)	Valoare alocată conform ultimei modificări SDL (euro)
6A	Sm - 6.4	90%	-	149.727,06
Total			-	149.727,06

Bugetul total aferent Strategiei de Dezvoltare Locală GAL G10 pe măsuri după realocare FEADR + EURI

Prioritate	Măsura	Intensitatea sprijinului	Valoare alocată conform SDL inițial (euro)	Valoare alocată conform ultimei modificări SDL (euro)
2A	Sm - 4.1	100%	105.431	88.087,00
5C	Sm - 4.3	90%	289.934	282.088,14
	Sm - 7.2A	100%	395.364	300.000
6A	Sm - 6.4	90%	276.755	996.406,12
	Sm - 4.2	90%	263.576	200.000
6B	Sm - 7.2B	100%	896.159	891.483,70
	Sm - 7.5	100%	27.676	27.676
Total			2.254.895	2.785.660,96

Identificarea beneficiarilor sau a altor grupuri țintă

Tabelul următor prezintă submăsurile din SDL, tipurile de beneficiari sau grupuri țintă vizate și relevanța intervențiilor susținute la nivelul fiecărei submăsuri în raport cu dezvoltarea zonei rurale:

Codul măsurii/Domeniul de intervenție/Submăsura	Tipuri de beneficiari	Legătura cu teritoriul G10
M4/2A, sm 4.1 – Sprijin pentru dezvoltarea activităților agricole	-composesoratele, asociații composesorale, forme de asociere a fermierilor înregistrate conform legii, asociațiile cu profil agricol, comune și ADI	Submăsură ale cărei proiecte pot fi localizate pe teritoriu și care poate avea impact asupra teritoriului.
M4/6A, Sm 4.2 - Sprijin pentru investiții în prelucrarea, comercializarea și/sau dezvoltarea produselor agricole	- societăți comerciale, ÎI, PFA, ÎF (întreprinderi mici și micro) cu punct de lucru în teritoriu, Cooperativa agricolă (înființată conform Legii nr. 566/2004 cu modificările și completările ulterioare)	Submăsură ale cărei proiecte pot fi localizate pe teritoriu și care poate avea impact asupra teritoriului.
M6/5C, sm 4.3 - Sprijin pentru achiziționarea de utilaje necesare pentru colectarea și pregătirea biomasei din păduri, pășuni, fânețe	- composesorate, asociații composesorale, societăți comerciale, ÎI, PFA, ÎF (întreprinderi mici și micro) cu punct de lucru în teritoriu,	Submăsură ale cărei proiecte pot fi localizate pe teritoriu și care poate avea impact asupra teritoriului.
M6/6A, sm 6.4 – Servicii de calitate pentru populație	- societăți comerciale, ÎI, PFA, ÎF (întreprinderi mici și micro) cu punct de lucru în teritoriu, cabinete de medici de familie, de specialitate, birouri individuale sau colective de arhitectură, etc.	Submăsură ale cărei proiecte pot fi localizate pe teritoriu și care poate avea impact asupra teritoriului.
M7/5C, sm 7.2A - Sprijin pentru introducerea sistemelor de apă caldă și încălzire pe bază de biomasa și pe energie solară activă	- comune din zona, orașul Borsec (UAT), inclusiv alte instituții publice cu structura teritorială în zona	Submăsură ale cărei proiecte pot fi localizate pe teritoriu, și care poate avea impact asupra teritoriului.
M7/6B, sm 7.2B - Infrastructură pentru servicii publice și sociale	- asociații și fundații cu sediu principal sau secundar în teritoriu, unități de cult composesorate, asociații composesorale, asociația GALG10, societăți comerciale (SRL, SA) operatori de sisteme de apă uzată/canalizare cu licență ANRSC valabilă, comune din zona, orașul Borsec (UAT),	Submăsură ale cărei proiecte pot fi localizate pe teritoriu și care poate avea impact asupra teritoriului.
M7/6B, sm 7.5 - Sistem de rezervare online și brand turistic zonal	- asociații și fundații cu membri exclusiv din teritoriu, cu obiectiv de dezvoltare turismului, UAT-uri cu centru local sau național de informare turistică	Submăsură ale cărei proiecte pot fi localizate pe teritoriu, și care poate avea impact asupra teritoriului

Indicatori de monitorizare specifici domeniilor de intervenție conform SDL:

Domeni de intervenție	Indicator de rezultat
2A	Nr. locuri de muncă create: 2
	Cheltuială publică: 80.000 euro
	Nr. investiții în tehnologie de ultima generație, stimularea agriculturii din teritoriu: 2
5C	Nr. locuri de muncă create: 15
	Cheltuială publică: 520.000 euro
	sistem integrat de colectare – tocare - depozitare: 1
	Coordonare necesară cu operațiuni sprijinite din 4.3: 1
6A	Nr. locuri de muncă create: 10
	Cheltuială publică: 1.196.406,12 euro
	Nr. întreprinderi cu activitate care nu există în UAT respectiv: 2
6B	Populație netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite: 16.100
	Nr. locuri de muncă create: 1
	Clădiri reabilite cu introducerea de funcții noi: 2
	Unități de cazare conectate la sistem de rezervare planificat: 10
	Unități de cazare care asumă măsuri de eficiența energetică: 2

Situația proiectelor contractate și finalizate (plătite)/în curs de implementare până la 25.08.2025:

Codul masurii	Denumirea masurii	Proiecte contractate		Proiecte finalizate/în curs de implementare		Obs.
		Nr.	Valoarea publica eligibila	Nr.	Valoarea publica eligibila	
M4/2A, sm 4.1	Sprijin pentru dezvoltarea activităților agricole	2	88.087,00	2	88.086,81	Finalizat
M4/6A, sm 4.2	Sprijin pentru investiții în prelucrarea, comercializarea și/sau dezvoltarea produselor agricole	2	198.678,32	2	196.477,57	Finalizat
M6/5C, sm 4.3	Sprijin pentru achiziționarea de utilaje necesare pentru colectarea și pregătirea biomasei din păduri, pășuni, fânețe	3	282.008,14	3	282.008,14	Finalizat
M6/6A, sm 6.4	Servicii de calitate pentru populație	24	1.036.523,11	20	909.333,49	4 proiect în curs de implementare
M5/5C, sm 7.2A	Sprijin pentru introducerea sistemelor de apă caldă și încălzire pe bază de biomasă și energie solară activă	3	299.946,00	2	154.507,31	1 proiect în curs de implementare

M7/6B, sm 7.2B	Infrastructură pentru servicii publice și sociale	11	891.465,57	10	820.560,82	1 proiect în curs de implementare
M7/6B, sm 7.5	Sistem de rezervare online și brand turistic zonal	1	27.675,10	1	27.657,10	Finalizat
Total		46	2.824.383,24	40	2.478.649,24	

După cum rezultă din tabelul de mai sus până la data de 25.08.2025 au fost contractate 46 proiecte în valoare de **2.824.383,24** euro. (valoarea ajutorului public nerambursabil), iar numărul proiectelor finalizate este 40 proiecte, 6 proiecte sunt în curs de implementare și vor fi finalizate până la data de 31.09.2025.

Modificarea de SDL

În perioada de la semnarea Acordului cadru de finanțare și până în prezent, Asociația GAL G10 a desfășurat o serie de activități de informare referitoare la strategia de dezvoltare locală, activități de promovare a oportunităților de finanțare din Strategia de Dezvoltare Locală a GAL G10 respectiv a lansat trei sesiuni de depunere a proiectelor pentru toate măsurile cuprinse în Strategia de Dezvoltare Locală.

În perioada 2016-2025 în cadrul sm 19.2 au fost depuse la Asociația GAL G10 în total 60 proiecte, 6 proiecte au fost retrase de solicitanți pe parcursul evaluării, 54 de proiecte au fost selectate (49 de proiecte alocare FEADR, 5 proiecte alocare EURI) din care 46 proiecte au fost contractate.

Un proiect a fost reziliat de solicitant.

Totodată în perioada sus menționată, Strategia de Dezvoltare Locală (versiunea 01) a fost modificată de șapte ori:

- versiunea 02 a SDL a fost aprobată de AM PNDR cu Nota nr.216003/06.02.2018,
- versiunea 03 a SDL a fost aprobată de AM PNDR cu Nota nr.216207/04.04.2018,
- versiunea 04 a SDL a fost aprobată de AM PNDR cu Nota nr.257352/07.05.2019,
- versiunea 05 a SDL a fost aprobată de AM PNDR cu Nota nr.235572/17.09.2020,
- versiunea 06 a SDL a fost aprobată de AM PNDR cu Nota nr.221259/02.06.2021,
- versiunea 07 a SDL a fost aprobată de AM PNDR cu Nota nr.201520/05.08.2022,

Pentru fiecare modificare de SDL a fost eliberat câte o Nota de aprobare privind modificarea Acordului – cadru de finanțare Anexa III de către OJFIR Harghita;

4. Cadrul de evaluare și metodologia

Obiectivul general al Studiului de evaluare este reprezentat de evaluarea relevanței, eficienței și eficacității intervențiilor prin SDL, dar și a impactului și factorilor de succes sau de eșec ai programului.

Evaluarea Strategiei de Dezvoltare Locală (SDL) se realizează în baza principiilor transparenței, obiectivității și relevanței, având ca scop măsurarea gradului de implementare a obiectivelor strategice și a impactului acestora asupra comunității locale.

Cadrul de evaluare urmărește:

- **Relevanța** – reprezintă gradul în care obiectivele și măsurile prevăzute în cadrul SDL răspund în mod direct și adecvat nevoilor, problemelor și priorităților identificate la nivel local, asigurându-se astfel că resursele sunt utilizate eficient pentru a genera impact real asupra comunității.

Include următoarele elemente: Corelarea obiectivelor cu analiza diagnostic, Alinierea cu prioritățile comunității, Adaptarea măsurilor la specificul local, Contribuția la obiectivele generale de dezvoltare, Gradul de acceptare și legitimitate.

Relevanța se reflectă în măsura în care aceste obiective vizează problemele critice identificate (ex.: lipsa locurilor de muncă, infrastructură insuficient dezvoltată, scăderea populației tinere, nevoia de diversificare economică, dezvoltarea serviciilor sociale și educaționale), strategia reflectă vocea și interesele reale ale teritoriului GAL, există o corespondență clară între nevoile locale și tipurile de proiecte finanțate, contribuie și la atingerea unor obiective mai largi: coeziune socială, reducerea sărăciei, crearea de oportunități pentru tineri, dezvoltare sustenabilă, comunitatea se regăsește în strategie și își asumă implementarea ei.

- **Eficiența** – reprezintă măsura în care resursele financiare, umane și materiale alocate implementării Strategiei de Dezvoltare Locală (SDL) au fost utilizate în mod optim pentru atingerea rezultatelor propuse. Analiza eficienței presupune compararea volumului de resurse investite cu rezultatele și impactul obținut, urmărind gradul de utilizare judicioasă a fondurilor.

Analiza modului în care cheltuielile efectuate pentru fiecare măsură SDL se reflectă în numărul și calitatea proiectelor finanțate, precum și în efectele generate la nivelul comunității.

Utilizarea eficientă a resurselor umane și instituționale, prin evaluarea modului de funcționare a echipei de implementare, a proceselor administrative și a timpului alocat pentru derularea procedurilor. În concluzie, eficiența SDL reflectă capacitatea strategiei de a transforma resursele disponibile în rezultate concrete, relevante și durabile,

- **Eficacitatea** – reprezintă măsura în care obiectivele stabilite și indicatorii de rezultat asumați au fost atinși în urma implementării măsurilor prevăzute. Ea reflectă capacitatea SDL de a transforma resursele mobilizate și acțiunile realizate în efecte concrete, vizibile și cuantificabile la nivelul comunității locale, cum ar fi gradul de îndeplinire a obiectivelor specifice și generale prevăzute în strategie, nivelul de realizare a indicatorilor de output și de rezultat, contribuția măsurilor implementate la schimbările pozitive identificate în comunitate (ex.: crearea de locuri de muncă, dezvoltarea infrastructurii, creșterea atractivității economice și sociale a zonei) și compararea rezultatelor obținute cu cele planificate,

- **Impactul** – Strategiei de Dezvoltare Locală (SDL) se referă la schimbările profunde și de durată generate în comunitatea vizată, ca rezultat al implementării măsurilor și proiectelor finanțate. Acesta reflectă efectele de ansamblu asupra mediului social, economic și de mediu și măsoară valoarea adăugată pe termen lung pe care strategia o aduce comunității, prin transformările sociale, economice și de mediu

- **Sustenabilitatea** – reprezintă capacitatea de menținere și valorificare pe termen lung a beneficiilor generate prin implementarea măsurilor și proiectelor finanțate. Ea reflectă măsura în care rezultatele obținute nu se limitează doar la perioada de implementare, ci continuă să producă efecte pozitive și după finalizarea sprijinului financiar, exprimă durabilitatea beneficiilor SDL și

garanția că transformările pozitive produse în comunitate vor continua să aducă valoare adăugată și după încheierea finanțării.

În consecință Evaluarea Strategiei de Dezvoltare Locală are ca principal scop analiza eficacității (măsura în care au fost îndeplinite obiectivele stabilite), eficienței (relația optimă între resursele folosite și rezultatele obținute), relevanței (măsura în care obiectivele programate sunt în conformitate cu nevoile, problemele și diferite alte aspecte întâlnite în implementarea programului) și a impactului socio-economic asupra dezvoltării durabile și echilibrate a spațiului rural din teritoriul GAL.

Procesul de evaluare se realizează în conformitate cu prevederile cadrului legal stabilit la nivel european și național, respectiv:

- Regulamentul (UE) nr. 1305/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1698/2005 al Consiliului;
- Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 808/2014 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1305/2013;
- Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 809/2014 al comisiei din 17 iulie 2014 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1306/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește sistemul integrat de administrare și control, măsurile de dezvoltare rurală și ecocondiționalitatea;
- Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 184/2014 de stabilire, în temeiul Regulamentului nr. 1303/2013 a clauzelor și condițiilor aplicabile sistemului de schimb electronic de date între statele membre și Comisie (SFC2014);
- Prevederile Strategiei de Dezvoltare Locală a Asociației GAL G10;
- Ghid operațional privind evaluarea implementării strategiilor de dezvoltare locală;

Evaluarea reprezintă o analiză intensă, limitată în timp, care examinează de o manieră sistematică și obiectivă relevanța, eficiența, eficacitatea, impactul, sustenabilitatea, performanța, succesul strategiilor, programelor, politicilor publice sau proiectelor aflate în desfășurare sau finalizate.

Totodată evaluarea strategiei de dezvoltare locală reprezintă o analiză aprofundată, cu caracter socio-economic, menită să identifice, să cuantifice și să demonstreze prin dovezi ceea ce s-a realizat, rezultatele obținute și schimbările generate, explicând principalele mecanisme care stau la baza acestor rezultate.

Evaluarea servește așadar la exprimarea aprecierilor cu privire la activitățile realizate, cât sunt de utile, eficace, eficiente sau sustenabile și analiza modului în care intervențiile realizate produc efecte sau nu.

Evaluarea se diferențiază de monitorizare. Monitorizarea colectează date și totodată semnalează, propune măsuri de corecție. Evaluarea utilizează toate informațiile puse la dispoziție de monitorizare și analizează diferite aspecte la diferite niveluri ale strategiei.

Prin evaluare se face analiza rezultatelor obținute și a motivelor pentru care rezultatele planificate au fost sau nu au fost atinse, formularea de lecții învățate, se compară rezultatele planificate cu cele efectiv atinse, analizează aspecte cheie în termeni de eficacitate, eficiență, efecte produse și sustenabilitate, identifică și cuantifică performanțele bazându-se pe datele din sistemul de monitorizare și pe informații culese prin metode și tehnici de evaluare și efectuează o cercetare asupra rezultatelor și efectelor obținute.

Prin evaluarea finală a SDL se urmărește:

- Contribuția strategiei la domeniile de intervenții 2A, 5C, 6B, 6A;
- Rezultatele și efectele obținute prin implementarea strategiei;
- Modul în care abordarea LEADER a contribuit la obținerea rezultatelor și efectelor;
- Analiza contribuției GAL și a strategiei la dezvoltarea teritoriului;
- Rolul GAL la nivel territorial, analiza activității administrative și de animare a GAL;

Scopul și obiectivele evaluării explică de ce este nevoie de evaluare sau, mai bine zis, cui va folosi această evaluare și cum anume (care sunt intențiile de utilizare a rezultatelor evaluării).

Pentru evaluarea Strategiei de Dezvoltare Locală GAL G10 au fost propuse următoarele metode și tehnici de evaluare:

- **Studiul și analiza datelor administrative**, ce reprezintă un proces esențial în evaluarea și monitorizarea implementării unei Strategii de Dezvoltare Locală (SDL). Acest demers presupune colectarea, organizarea și interpretarea informațiilor provenite din surse oficiale și instituționale, cu scopul de a fundamenta concluzii obiective privind progresul și rezultatele obținute. Asigură un cadru obiectiv și fundamentat pentru monitorizarea performanței, evaluarea impactului și creșterea transparenței în implementarea SDL.

Permite analiza apelurilor de proiecte, măsuri lansate, număr de proiecte depuse, selectate, contractate și finalizate, analiza indicatorilor financiari, de realizare și de rezultat. Informațiile colectate prin studiul documentelor oferă o bază importantă de înțelegere a contextului de implementare a intervențiilor, a progresului implementării strategiei, a factorilor care influențează pozitiv sau negativ implementarea și rezultatele obținute. Avantaje ale metodei: cost semnificativ mai redus comparativ cu cel al altor metode de investigare, posibilitatea realizării unor studii la nivel zonal cu un buget mic.

Această metodă reprezintă un proces de colectare și analiză a informațiilor relevante pentru evaluare, din surse scrise. Informațiile colectate prin analiza documentelor oferă o bază importantă de înțelegere a contextului de implementare a intervenției, a progresului implementării SDL GAL G10, a factorilor care influențează pozitiv sau negativ implementarea și rezultatele obținute, dinamicii mediului socio-economic cu relevanță pentru obiectivele strategiei.

În evaluarea Strategiei de Dezvoltare Locală GAL G10 au fost folosite analiza documentelor ca metodă principală de evaluare.

Analiza documentelor s-a folosit ca metodă de colectare a informațiilor relevante pentru realizarea evaluării împreună cu ancheta pe bază de chestionar.

Sursele de date folosite în realizarea evaluării prin metoda analizei documentelor au fost reprezentate de documentele interne ale Asociației GAL G10, după cum urmează:

- Rapoarte de selecție întocmite de GAL;

- Solicitări de informații suplimentare către beneficiarii de proiecte de la nivelul AFIR/CRFIR;
- Cererile de finanțare depuse la GAL;
- Documente privind raportările lunare/trimestriale către OJFIR Harghita, CRFIR Alba Iulia, CDRJ Neamt;
- Dosarele administrative ale proiectelor depuse la AFIR în vederea evaluării;
- Notificările de selecție ale beneficiarilor emise de OJEFIR/CRFIR;
- Documentele privind monitorizarea proiectelor întocmite de membrii echipei tehnice a GAL;
- Raportările beneficiarilor privind îndeplinirea indicatorilor de monitorizare;
- SDL GAL G10 -inițială și toate versiunile actualizate;
- Bugetul conform SDL inițial și conform SDL actualizată;

- **Ancheta pe bază de chestionar**, reprezintă o metodă de colectare directă a datelor de la beneficiari, membrii comunității sau alți actori relevanți, utilizată pentru a evalua percepțiile, nevoile și gradul de satisfacție în raport cu implementarea Strategiei de Dezvoltare Locală (SDL). Principalele etape sunt: Elaborarea chestionarului, stabilirea grupului țintă, distribuirea chestionarelor (în format fizic sau online) și colectarea răspunsurilor, prelucrarea datelor, interpretarea rezultatelor – formularea de concluzii privind eficiența, relevanța și impactul SDL.

Sondajele se concentrează în general pe obținerea datelor cantitative de la membrii GAL, beneficiari de proiecte și populația din teritoriul GAL G10. În mod normal, acestea implică un chestionar care poate fi distribuit prin poștă, e-mail, online, prin telefon sau direct. Ele pot fi completate de respondent sau pot implica o persoană terță (angajat).

Au fost aleși liderii locali pentru identificarea subiecților deoarece considerăm că aceștia cunosc cel mai bine teritoriul și pot identifica mai ușor participanții la sondajul de opinie. Fiecare lider local a fost căutat și au fost completate chestionarele offline. Cerințele minime pentru participanții la sondaj au fost ca aceștia să provină din domenii de interes diferite. Împreună cu chestionarul a fost prezentat și materialul informativ care a cuprins toate informațiile relevante de ajutor în participarea la întocmirea chestionarelor.

La alegerea temelor de evaluare s-a ținut cont de obiectivele prevăzute în SDL:

- **Obiectiv de dezvoltare rurală O1** - Temă de evaluare 1: Favorizarea competitivității agriculturii;
- **Obiectiv de dezvoltare rurală O2** – Tema de evaluare 2: Asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice;
- **Obiectiv de dezvoltare rurală O3** – Tema de evaluare 3: Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă;
- **Obiectiv de dezvoltare rurală** – Tema de evaluare 4: Valoarea adăugată generată de implementarea abordării LEADER

Obiectiv de dezvoltare rurală O1 – Tema de evaluare 1: Favorizarea competitivității agriculturii (Sm 4.1, 4.2)

Criterii de evaluare	Întrebări de evaluare	Indicatori	Metodologia de colectare date
Creșterea valorii adăugate a produselor agricole locale în zonă	În ce măsură a contribuit SDL la atingerea obiectivului privind favorizarea competitivității agriculturii	- Nr. de investiții în tehnologie de ultima generație, stimularea agriculturii din teritoriu; - Număr locuri de muncă create; - Cheltuială publică;	Studiul și analiza datelor administrative Ancheta pe bază de chestionar;

Obiectiv de dezvoltare rurală O2 – Tema de evaluare 2: asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice (Sm 7.2a, 4.3)

Criterii de evaluare	Întrebări de evaluare	Indicatori	Metodologia de colectare date
Creșterea condițiilor de bază pentru utilizarea biomasei din curățări, rărituri, igienizări de pe suprafețe agricole și silvice pentru producerea energiei termice	În ce măsură a contribuit SDL la atingerea obiectivului privind asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice?	- Investiții totale - Număr locuri de muncă create; - Cheltuială publică; - Sistem integrat de colectare – tocare – depozitare; - Coordonare necesară cu operațiuni sprijinite din 4.3;	Studiul și analiza datelor administrative Ancheta pe bază de chestionar;

Obiectiv de dezvoltare rurală O3 – Tema de evaluare 3: Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă (Sm 7.2B, 7.2A, 7.5, 6.4, 4.2)

Criterii de evaluare	Întrebări de evaluare	Indicatori	Metodologia de colectare date
Acces îmbunătățit la servicii și infrastructură locală	În ce măsură a contribuit SDL la atingerea obiectivului privind obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă?	- Cheltuială publică; - Populația netă care beneficiază de servicii / infrastructuri îmbunătățite (Sm 7.2B, 7.2A, 7.5, 6.4)	Studiul și analiza datelor administrative Ancheta pe bază de chestionar;
Crearea de noi locuri de muncă		- Număr locuri de muncă - Cheltuială publică (6.4, 4.2)	Studiul și analiza datelor administrative Ancheta pe bază de chestionar;

Obiectiv de dezvoltare rurală – Tema de evaluare 4: Valoarea adăugată generată de implementarea abordării LEADER (Sm 4.1, 4.2, 4.3, 7.2B, 7.2A, 7.5, 6.4)

Criterii de evaluare	Întrebări de evaluare	Indicatori	Metodologia de colectare date
----------------------	-----------------------	------------	-------------------------------

Comunicarea în cadrul GAL-ului, cu potențialii solicitanți și cu comunitatea locală se îmbunătățește	În ce măsură a condus abordarea Leader la o mai bună guvernare în teritoriul GAL?	- Procentul de membri ai comunității locale care cunosc: GAL-ul, activitățile acestuia, strategia de dezvoltare locală.	Studiul și analiza datelor administrative Ancheta pe bază de chestionar;
S-a intensificat interacțiunea și s-a consolidat coordonarea între membrii GAL, sporind gradul de participare a tuturor părților interesate în elaborarea și implementarea SDL-ului		Număr de membrii GAL defalcăți pe tipuri de organizații: administrațiile publice; interesele economice locale private; interesele locale sociale; altele. - Număr de întâlniri în cadrul GAL	Studiul și analiza datelor administrative Ancheta pe bază de chestionar;
Acțiunile de sprijin și de informare a beneficiarilor finali s-au intensificat	În ce măsură a condus abordarea Leader la dezvoltarea socio-economică a teritoriului GAL?	- Număr de acțiuni de promovare-informare, număr de sesiuni lansate, număr de măsuri lansate - Percepția membrilor comunității locale potrivit căreia procesul de implementare a Strategiei de dezvoltare locală este transparentă	Studiul și analiza datelor administrative Ancheta pe bază de chestionar;
Număr de locuri de muncă a crescut		- Număr de locuri de muncă înființate	Studiul și analiza datelor administrative Ancheta pe bază de chestionar;
Numărul proiectelor adresate comunității, contribuind la creșterea nivelului de trai		- Număr de proiecte ce vizează îmbunătățirea serviciilor publice adresate populației locale - Număr de obiective construite/refăcute menite să deservească populația locală, prin proiectele finanțate în perioade de programare - Numărul membrii ai comunității locale care percep că s-a îmbunătățit nivelul de trai în urma implementării de proiecte adresate populației pentru îmbunătățirea infrastructurii/serviciilor publice (nr. persoane care a beneficiat)	Studiul și analiza datelor administrative Ancheta pe bază de chestionar;

Numărul întreprinderilor sprijinite		- Nr. de proiecte care au contribuit la o dezvoltare economică a zonei.	Studiul și analiza datelor administrative Ancheta pe bază de chestionar;
Proiecte bine adaptate la nevoile zonei GAL-ului	În ce măsură a condus abordarea Leader la sporirea rezultatelor și a impacturilor în teritoriu	- operațiuni (proiecte) care valorifică active teritoriale unice (de exemplu, sociale, culturale, naturale, de mediu etc.). - Numărul și ponderea operațiunilor (proiectelor) implementate de diferite tipuri de promotori. - Procentul de membri ai comunității locale care percep că operațiunile (proiectele) au adus beneficii comunității și consolidează identitatea comunității	Studiul și analiza datelor administrative Ancheta pe bază de chestionar;
Număr de proiecte durabile		Numărul de operațiuni (proiecte) care contribuie la dezvoltarea durabilă a teritoriului,	Studiul și analiza datelor administrative Ancheta pe bază de chestionar;

Chestionarul de evaluare a cuprins următoarele întrebări importante din punct de vedere al evaluării după cum urmează:

- În ce măsură a contribuit SDL la atingerea obiectivului privind favorizarea competitivității agriculturii? (Pe o scală de la 1 la 4)
- În ce măsură a contribuit SDL la atingerea obiectivului privind asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice ? (Pe o scală de la 1 la 4)
- În ce măsură a contribuit SDL la atingerea obiectivului privind obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă?? (Pe o scală de la 1 la 4)
- În ce măsură a condus abordarea Leader la o mai bună guvernare în teritoriul GAL? (Pe o scală de la 1 la 4)
- În ce măsură a condus abordarea Leader la dezvoltarea socio-economică a teritoriului GAL?

Analiza indicatorilor rezultat se va prezenta la punctul 6.

5. Analiza de ansamblu a eficacității SDL

5.1 Eficacitatea financiară a măsurilor la nivel de SDL

Eficacitatea financiară a măsurilor din SDL presupune utilizarea optimă a fondurilor disponibile pentru a obține cele mai bune rezultate economice, sociale și de mediu, în conformitate cu

prioritățile locale. Totodată se referă la modul în care resursele financiare alocate prin SDL sunt utilizate eficient și sustenabil pentru a atinge obiectivele de dezvoltare locală. Aceasta implică evaluarea impactului financiar, a raportului cost-beneficiu și a sustenabilității măsurilor planificate și/sau implementate.

În cadrul evaluării eficacității financiare a măsurilor din SDL se va urmări următoarele aspect:

- Alocarea eficientă a fondurilor: dacă fondurile au fost direcționate către domenii cu impact ridicat (ex. antreprenariat local, infrastructură, ocuparea forței de muncă etc.).
- Raport cost-beneficiu: Măsura în care beneficiile generate de intervenții depășesc costurile (ex. înființarea unei afaceri locale cu finanțare minimă, dar impact socio-economic mare).
- Gradul de absorbție a fondurilor: Analiza ratei de contractare și cheltuire efectivă a sumelor alocate, evitând riscul de dezangajare a fondurilor europene.
- Sustenabilitatea financiară a proiectelor: Se analizează dacă măsurile implementate pot continua să genereze valoare și după încheierea perioadei de finanțare.

Ca indicatori de eficiență financiară putem aminti:

- Valoarea finanțării pe proiect și impactul socio-economic generat.
- Numărul de locuri de muncă create per euro investit.
- Creșterea cifrei de afaceri a firmelor finanțate.
- Rata de supraviețuire a proiectelor după 2-3 ani de la finalizare.

Eficacitatea financiară a măsurilor din SDL pot fi:

- **Eficacitate financiară ridicată** se înregistrează atunci când plățile efectuate reprezintă mai mult de 50% din alocarea financiară totală și valoarea contractată este apropiată sau chiar mai ridicată decât alocarea financiară.
- **Eficacitatea financiară medie** se înregistrează atunci când plățile efectuate se situează între 25% și 50% din alocarea totală și valoarea contractată este mai mare de 50% din alocarea financiară.
- **Eficacitate financiară redusă** se înregistrează în toate celelalte cazuri.

Calculul eficacității financiare a măsurilor din SDL se prezintă astfel:

- Plățile efectuate raportat la alocările financiare;

Măsurile SDL	Buget alocat initial	Buget alocat la momentul evaluării	Plăți efectuate raportat la bugetul initial alocat	Eficacitate financiară %
1	2	3	4	5=4/2
Măsura M4/2A-sm4.1 Sprijin pentru dezvoltarea activităților agricole	105.431,00	88.087,00	88.086,81	83,54 ridicată
Măsura M4/6A-sm4.2 Sprijin pentru investiții în prelucrarea, comercializarea și	200.000,00	200.000,00	196.477,57	98,23 ridicată

/sau dezvoltarea produselor agricole				
Măsura M6/5C-sm4.3 Sprijin pentru achiziționarea de utilaje necesare pentru colectarea și pregătirea biomasei/producerea lemnului de foc din păduri, pășuni, fânețe	289.934,00	282.008,14	282.008,14	97,26 ridicată
Măsura M6/6A-sm6.4 Servicii de calitate pentru populație	435.695,00	996.406,12	909.333,49	208,70 ridicată
Măsura M7/5C-sm7.2A Sprijin pentru introducerea sistemelor de apă caldă și încălzire pe bază de biomasa și pe energie solară activă	300.000,00	300.000,00	154.507,31	51,50 ridicată
Măsura M7/6B-sm7.2B Infrastructură pentru servicii publice și sociale	896.159,00	891.483,70	820.560,82	91,56 ridicată
Măsura M7/6B-sm7.5 Sistem de rezervare online și brand turistic zonal	27.676,00	27.676,00	27.657,10	99,93 ridicată
TOTAL	2.254.895,00	2.785.660,96	2.478.649,24	109,92 ridicată

Valorile contractate raportat la alocările financiare,

Măsurile SDL	Buget alocat initial	Buget alocat la momentul evaluării	Valoare contractată	Eficacitate financiară (%)
1	2	3	4	5=
Măsura M4/2A-sm4.1 Sprijin pentru dezvoltarea activităților agricole	105.431,00	88.087,00	88.087,00	83,54
Măsura M4/6A-sm4.2 Sprijin pentru investiții în prelucrarea, comercializarea și /sau dezvoltarea produselor agricole	200.000,00	200.000,00	198.678,32	99,33
Măsura M6/5C-sm4.3 Sprijin pentru achiziționarea de utilaje necesare pentru colectarea și pregătirea biomasei/producerea lemnului de foc din păduri, pășuni, fânețe	289.934,00	282.008,14	282.008,14	97,26

Măsura M6/6A-sm6.4 Servicii de calitate pentru populație	435.695,00	996.406,12	1.036.523,11	237,90
Măsura M7/5C-sm7.2A Sprijin pentru introducerea sistemelor de apă caldă și încălzire pe bază de biomasa și pe energie solară activă	300.000,00	300.000,00	299.946,00	99,98
Măsura M7/6B-sm7.2B Infrastructură pentru servicii publice și sociale	896.159,00	891.483,70	891.465,57	99,99
Măsura M7/6B-sm7.5 Sistem de rezervare online și brand turistic zonal	27.676,00	27.676,00	27.675,10	99,99
TOTAL	2.254.895,00	2.785.660,96	2.824.383,24	125,25

Valorile sunt exprimate în euro.

Deoarece plățile efectuate sunt peste 50% din alocările financiare și valorile contractate sunt mai ridicate decât alocările financiare putem considera că măsurile din SDL au **eficacitate financiară ridicată**.

5.2 Eficacitatea SDL, la nivel de domeniu de intervenție

Prin consultări cu partenerii reprezentativi (publici, privați, ONG) din teritoriul GAL G10 și pe baza analizei diagnostice (prezentarea teritoriului), precum și a analizei SWOT, au fost stabilite măsurile relevante care asigură îndeplinirea nevoilor identificate pentru teritoriu.

Obiectivele de investiții locale astfel identificate sunt în concordanță cu obiectivele, prioritățile Uniunii Europene în materie de dezvoltare rurală și în domeniile de intervenție ale acestora:

- **domeniul de intervenție 2A** Îmbunătățirea performanței economice a tuturor fermelor și facilitarea restructurării și modernizării fermelor, în special în vederea creșterii participării și orientării către piață, cât și a diversificării agricole și/sau 5D Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și de amoniac din agricultură; (măsura M4/2A-sm4.1)

- **domeniul de intervenție 5C** - Facilitarea furnizării și a utilizării surselor regenerabile de energie, a subproduselor, a deșeurilor și reziduurilor și a altor materii prime nealimentare, în scopul bioeconomiei;

- **domeniul de intervenție 6A)** - Facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă;

- **domeniul de intervenție 6B)** - Încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale;

În vederea atingerii obiectivelor propuse, la nivel SDL au fost definite 4 priorități, fiind transpuse prin domenii de intervenție (D.I.) care facilitează și realizarea obiectivelor agricole privind inovarea, protecția mediului, atenuarea efectelor schimbărilor climatice și adaptare la acestea. Structura

selectată pentru SDL (versiunea 02) este reprezentată în tabelul următor care prezintă o imagine de ansamblu a priorităților, domeniilor de intervenție și a combinațiilor de măsuri.

Aceste Prioritati sunt:

Prioritatea 2 - Creșterea viabilității fermelor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor

Prioritatea 2 urmărește îmbunătățirea performanței și competitivității sectoarelor agricol și silvicol. Întrucât există o slabă orientare către piață a fermelor mici și mijlocii, un nivel inadecvat de dotare și adaptare a producției la piață, un nivel redus al cunoștințelor și un acces scăzut la consiliere, se creează obstacole privind competitivitatea și viabilitatea fermelor. În plus, creșterea performanței și a competitivității sectorului agricol sunt strâns legate de intrarea în sector a unor fermieri calificați corespunzător și, în mod special, reînnoirea generațiilor de fermieri.

Prioritatea 5 - Promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și rezistentă la schimbările climatice în sectoarele agricol, alimentar și silvic

Prioritatea 5 favorizează utilizarea unui management eficient al resurselor de apă și energie în sectorul agroalimentar, sprijină tranziția către o economie cu emisii reduse de carbon și rezistentă la schimbările climatice. Cadrul actual al României oferă posibilitatea utilizării unei game variate de resurse de apă sau energie regenerabilă, care facilitează tranziția către utilizarea eficientă a resurselor de apă.

În contextul tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon, producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile constituie una din modalitățile de reducere a emisiilor de GES. România deține o gamă variată de resurse de energie regenerabilă care pot fi valorificate în cadrul acțiunilor propuse în proiectele de dezvoltare rurală prevăzute în SDL.

Prioritatea 6: Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale

Conform analizei SWOT, zona GAL G10 are dificultăți privind riscul de excludere socială, numărul redus al locurilor de muncă, gradul ridicat de sărăcie, accesul scăzut la finanțare, slabele abilități antreprenoriale ale populației rurale, dar și calitatea redusă a serviciilor și nivelului vieții. Prin intermediul domeniilor de intervenție aplicate se facilitează diversificarea, înființarea și dezvoltarea de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă și se încurajează dezvoltarea locală în zona rurală. Sprijinul se axează pe activități de producție, meșteșugărești, agroturistice și prestarea de servicii. Pentru crearea de venituri alternative, fermierii/membrii familiei acestora sunt încurajați să își diversifice activitatea către sectorul nonagricol.

În același timp, sunt vizate investiții în infrastructura, înființarea și modernizarea drumurilor de interes local pentru a asigura conectivitatea populației și sporirea potențialului local de dezvoltare economică.

Prioritatea 2: Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor

Domeniu de intervenție	Măsuri cu contribuție principală
------------------------	----------------------------------

2A Îmbunătățirea performanței economice a tuturor fermelor și facilitarea restructurării și modernizării fermelor, în special în vederea creșterii participării și orientării către piață, cât și a diversificării agricole	Măsura M4, sm 4.1 Sprijin pentru dezvoltarea activităților agricole
Prioritatea 5: Promovarea eficienței resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și rezistentă la schimbările climatice în sectorul agricol, alimentar și forestier	
Domeniu de intervenție	Măsuri cu contribuție principală
5C Facilitarea furnizării și a utilizării surselor regenerabile de energie, a subproduselor, a deșeurilor, a reziduurilor și a altor materii prime nealimentare, în scopul bioeconomiei	Măsura M6, sm. 4.3 - Sprijin pentru achiziționare de utilaje necesare pentru colectarea și pregătirea biomasei din păduri, pășuni/ producerea lemnului de foc din păduri, pășuni, fânețe, Măsura M7 sm 7.2A - Sprijin pentru introducerea sistemelor de apă caldă și încălzire pe bază de biomasă și pe energie solară,
Prioritatea 6: Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale	
6A Facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici și a creării de locuri de muncă	Măsura M 4, sm. 4.2 - Sprijin pentru investiții în prelucrarea, comercializarea și/sau dezvoltarea produselor Agricole; Măsura M6, sm 6.4 - Servicii de calitate pentru populație;
6B Încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale	Măsura M7, sm. 7.2B - Infrastructură pentru servicii publice și sociale; Măsura M7, sm. 7.5 - Sistem de rezervare onlin și brand turistic zonal;

Prin eficacitatea SDL la nivel de domeniu de intervenție se urmărește măsura în care obiectivele și rezultatele propuse în cadrul SDL au fost realizate în fiecare domeniu de intervenție.

Analiza eficacității la acest nivel se concentrează pe succesul implementării măsurilor și acțiunilor planificate pentru domenii precum: dezvoltare economică, infrastructură, mediu, educație, cultură, incluziune socială , creare de noi locuri de muncă și menținerea celor existente, etc.

Eficacitatea SDL, la nivel de domenii de intervenție:

Domeniu de intervenție	Indicatori de rezultate planificate	Indicatori de rezultate atinse prin proiecte finalizate la data de 25.08.2025	Eficacitate (indicator)
2A (Îmbunătățirea performanței economice a tuturor exploatațiilor agricole și facilitarea restructurării și modernizării exploatațiilor, în special în vederea creșterii participării pe piață și a orientării spre piață, precum și a diversificării activităților agricole) Măsura: M4/sm 4.1;	Nr. locuri de muncă planificate: 2	Nr. locuri de muncă create: 2	ridicată
	Cheltuială publică planificată: 80.000 euro	Valoarea nerambursabilă a proiectelor: 88.087,00 euro	ridicată
	Nr. investiții în tehnologie de ultima generație, stimularea agriculturii din teritoriu planificat: 2	Nr. investiții în tehnologie de ultima generație, stimularea agriculturii din teritoriu: 2	ridicată
5C (Facilitarea furnizării și a utilizării surselor regenerabile de energie, a subproduselor, a	Nr. locuri de muncă create planificate: 15	Nr. locuri de muncă create: 2	redusă
	Cheltuială publică planificată: 520.000 euro	Valoarea nerambursabilă a proiectelor: 436.515,45	medie

deșeurilor, a reziduurilor și a altor materii prime nealimentare, în scopul biochimiei) Măsura: M7/sm 7.2A; M6/sm. 4.3;	sistem integrat de colectare – tocare – depozitare planificat: 1	sistem integrat de colectare – tocare – depozitare:2	ridică
	Coordonare necesară cu operațiuni sprijinite din 4.3 planificat: 1	Coordonare necesară cu operațiuni sprijinite din 4.3: 2	ridică
6A (Facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă) Măsura: M6/sm 4.2; M6/sm. 6.4;	Nr. locuri de muncă planificate: 10	Nr. locuri de muncă create: 18	ridică
	Cheltuielă publică plăcificată: 1.196.406,12 euro	Valoarea nerambursabilă a proiectelor: 1.235.201,43 euro	ridică
	Nr. întreprinderi cu activitate care nu există în UAT respectiv: 2	Nr. întreprinderi cu activitate care nu există în UAT respective: 2	ridică
6B (Încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale) Măsura: M7/sm 7.2B; M7/sm. 7.5;	Populație netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite planificat: 16.100 persoane	Populație netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite planificat: 21.050 persoane	ridică
	Nr. locuri de muncă planificat: 1	Nr. locuri de muncă realizat: 0	reducă
	Clădiri reabilitate cu introducerea de funcții noi planificat: 2	Clădiri reabilitate cu introducerea de funcții noi: 5	ridică
	Unități de cazare conectate la sistem de rezervare planificat: 10	Unități de cazare conectate la sistem de rezervare: 10	ridică
	Unități de cazare care asumă măsuri de eficiența energetică planificat: 2	Unități de cazare care asumă măsuri de eficiența energetică: 0	reducă

Conform Ghidul Grupurilor de Acțiune Locală pentru implementarea Strategiilor de Dezvoltare Locală (versiunea 17):

„În cazul în care valoarea planificată a indicatorilor de țintă/de rezultat și a indicatorilor de realizare a fost atinsă, sau analiza proiectelor contractate indică faptul că valoarea țintă poate fi realizată în mod rezonabil până la sfârșitul perioadei de programare, în acest caz eficacitatea este **ridică**”

În cazul în care valoarea planificată a indicatorilor de țintă/de rezultat și a indicatorilor de realizare nu a atins încă valoarea țintă/planificată, însă proiectele deja contractate ar putea contribui la atingerea tintelor și a valorilor planificate până la sfârșitul programului, eficacitatea este **medie**.

În cazul în care valoarea planificată a indicatorilor de țintă/de rezultat și a indicatorilor de realizare nu a atins încă valoarea țintă/planificată, iar analiza proiectelor contractate arată că este puțin probabil ca programul să atingă valorile propuse în acest caz eficacitatea este **reducă**.

Având în Vedere cele de mai sus putem stabili următoarele:

- În cadrul domeniului de intervenție 2A Îmbunătățirea performanței economice a tuturor exploatațiilor agricole și facilitarea restructurării și modernizării exploatațiilor, în special în vederea creșterii participării pe piață și a orientării spre piață, precum și a diversificării activităților agricole, Măsura: M4/sm 4.1; indicatorii propus (Nr. locuri de muncă , cheltuiela

publică, Nr. investiții în tehnologie de ultima generație, stimularea agriculturii din teritoriu) au fost realizate în totalitate, în acest caz eficacitatea acestui indicator este **ridicat**.

• **În cadrul domeniului de intervenție 5C (Facilitarea furnizării și a utilizării surselor regenerabile de energie, a subproduselor, a deșeurilor, a reziduurilor și a altor materii prime nealimentare, în scopul biochimiei, Măsura: M7/sm 7.2A; M6/sm. 4.3)** indicatorii propus au fost realizate partial:

- Indicatorii propuși: sistem integrat de colectare – tocare – depozitare și Coordonare necesară cu operațiuni sprijinite din 4.3 au fost realizate în totalitate. În acest caz eficacitatea acestor indicatori sunt **ridicate**;
- Indicatorul propus Cheltuiala publică planificată este 520.000 euro, care la data de 25.08.2025 este realizată în procent de 83,94 % (436.515,45 euro). În urma analizării proiectelor contractate indică faptul că valoarea țintă poate fi realizată în mod rezonabil până la sfârșitul perioadei de programare, deoarece este finalizat un proiect de construcții – montaj („*Construirea unei centrale termice și a sistemelor de apă caldă și încălzire pe bază de biomasă , pentru Primăria Comunei Tulgheș, Județul Harghita*” solicitant Comuna Tulgheș, Măsura 7.2A) și se va depune dosarul cereri de plată cu o valoare eligibilă nerambursabilă de 142.221,00 euro. În acest caz eficacitatea acestui indicator este **medie**.
- Indicatorul propus Nr. locuri de muncă create planificată este 15 noi locuri de muncă din care s-a realizat numai 2 locuri de muncă. În acest caz eficacitatea acestui indicator este **redușă**.

Acest lucru se datorează pe o parte de apariția Pandemiei SARS – CoV – 2 (COVID – 19) și un interes foarte redus din partea potențialilor beneficiari față de aceste investiții, iar pe de altă parte la elaborarea SDL în cadrul măsurii M7/6B sm 7.2B „*Infrastructură pentru servicii publice și sociale*” a fost prevăzut la indicatori de rezultat 11 noi locuri de muncă create, unde beneficiari direcți sunt comunele din zonă. În urma emiterii unei Notă emis de AM PNDR și faptul că UAT – rile nu pot crea locuri de muncă, a fost solicitat modificarea SDL în vederea redistribuirii celor 11 locuri de muncă la celelalte măsuri unde beneficiari de proiecte erau privați.

- **În cadrul domeniului de intervenție 6A (Facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă Măsura: M6/sm 4.2; M6/sm. 6.4)** indicatorii propus (Nr. locuri de muncă , cheltuiala publică, Nr. întreprinderi cu activitate care nu există în UAT respectiv) au fost realizate în totalitate, în acest caz eficacitatea acestui indicator este **ridicat**.
- **În cadrul domeniului de intervenție 6B (Încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale) Măsura: M7/sm 7.2B; M7/sm. 7.5;)** indicatorii propus au fost realizate partial:
 - Indicatori propuși: Populație netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite, Clădiri reabilite cu introducerea de funcții noi, Unități de cazare

conectate la sistem de rezervare au fost realizate în totalitate, în acest caz eficacitatea acestor indicatori este **ridicat**.

- Indicatori propusi: Nr. locuri de muncă planificat și Unități de cazare care asumă măsuri de eficiența energetică nu s-au realizat. În acest caz eficacitatea acestor indicatori este **redusă**.

Deoarece cele două indicatori aparține măsurii M7/sm 7.5 „Sistem de rezervare online și brand turistic zonal” iar solicitantul care a accesat și implementat această măsură este Orasul Borsec, nu poate crea loc de muncă și nu este unitate de cazare.

În urma analizării modul de realizare a indicatorilor propusi în cadrul SDL am ajuns la concluzia că după părerea noastră eficacitatea SDL este **medie**.

6. Răspuns la întrebările de evaluare

Completarea chestionarului s-a realizat prin bifarea variantei de răspuns. Chestionarele în format lettric completate se găsesc la sediul Asociației GAL G10. Pe fiecare chestionar au fost trecute următoarele date: nume și prenume participant și domeniul de interes. Participanții au provenit din diverse domenii de activitate: interes agricol, non agricol, administrație publică, societăți civile, ect.

Pe parcursul procesului de colectare a datelor prin chestionar, personalul administrativ a fost implicat în mod constant, pentru a asigura eficiența sistemului de sondaj dar și veridicitatea datelor obținute, totodată au facilitat procedeul de colectare a datelor.

Grupul țintă a fost alcătuit din 50 subiecți (persoane fizice, persoane juridice) fiind alese din cele 10 UAT - uri componentă GAL (Com. Remetea, Ditrău, Lăzarea, Joseni, Suseni, Ciumani, Voslăbeni, Orasul Borsec);

În urma difuzării chestionarelor (online și fizic) au fost colectate și prelucrate 60 de chestionare completate de persoane fizice, juridice si beneficiari de proiecte

Chestionarul a cuprins următoarele întrebări aferente temelor de evaluare după cum urmează:

- **Tema de evaluare 1:** Favorizarea competitivității agriculturii – Obiectiv de dezvoltare rurală O1
 - Întrebarea: În ce măsură a contribuit SDL la atingerea obiectivului privind favorizarea competitivității agriculturii? (Pe o scală de la 1 la 4)?
- **Tema de evaluare 2:** Asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale si combaterea schimbărilor climatice – Obiectiv de dezvoltare rurală O2
 - Întrebarea: În ce măsură a contribuit SDL la atingerea obiectivului privind asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice ? (Pe o scală de la 1 la 4)?
- **Tema de evaluare 3:** Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă – Obiectiv de dezvoltare rurală O3

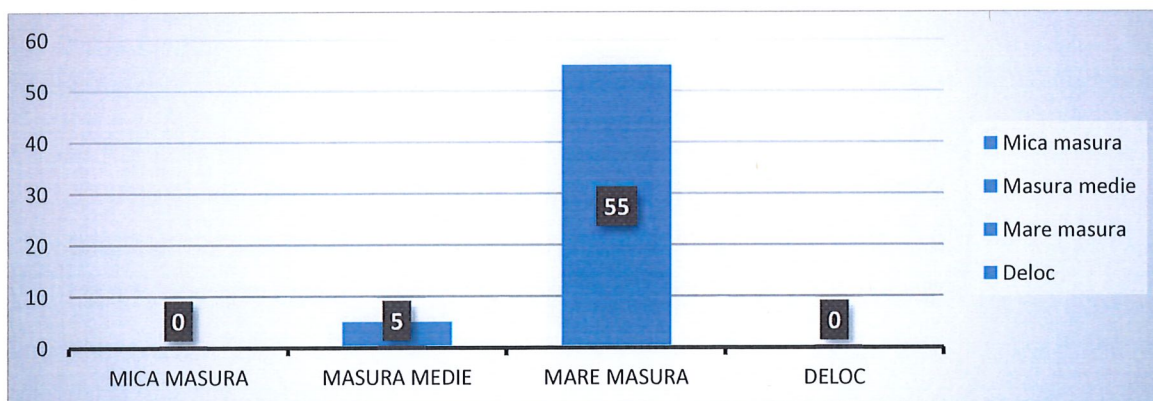
- Întrebarea: În ce măsură a contribuit SDL la atingerea obiectivului privind obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă?? (Pe o scală de la 1 la 4)?
- **Tema de evaluare 4:** Valoarea adăugată generată de implementarea abordării LEADER
 - Întrebarea: În ce măsură a condus abordarea Leader la o mai bună guvernare în teritoriul GAL? (Pe o scală de la 1 la 4)?
 - Întrebarea: În ce măsură a condus abordarea Leader la dezvoltarea socio-economică a teritoriului GAL?
 - Întrebarea: În ce măsură a condus abordarea Leader la dezvoltarea socio-economică a teritoriului GAL?

Evaluarea întrebărilor:

Tema de evaluare 1: Favorizarea competitivității agriculturii – Obiectiv de dezvoltare rurală O1

- **Întrebarea de evaluare:** În ce măsură a contribuit SDL la atingerea obiectivului privind favorizarea competitivității agriculturii (Pe o scală de la 1 la 4)?
- **Criteriul de evaluare:** Creșterea valorii adăugate a produselor agricole locale în zonă?

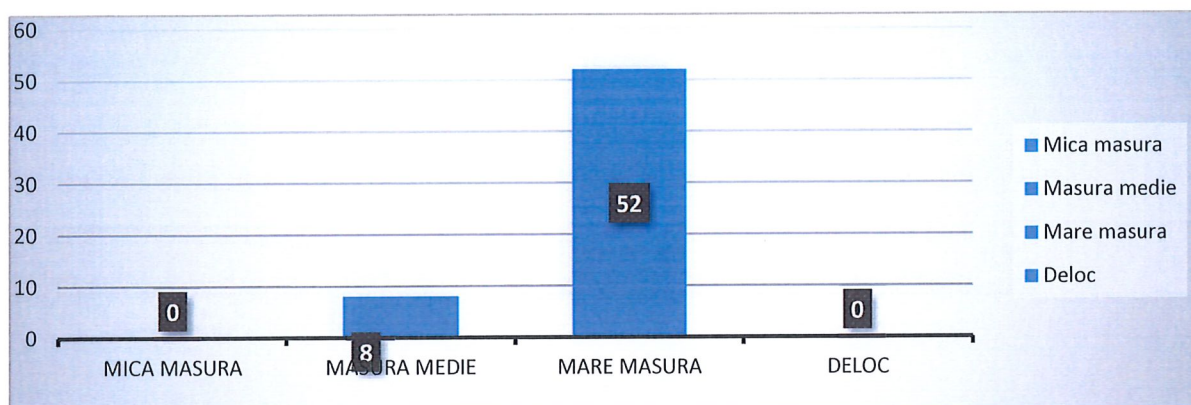
În urma evaluării efectuate prin cele 2 metode propuse - Studiul și analiza datelor administrative, Ancheta pe bază de chestionar - utilizând sursele de date, s-au constatat următoarele:

Tema de evaluare 2: Asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice – Obiectiv de dezvoltare rurală O2

- **Întrebarea de evaluare:** În ce măsură a contribuit SDL la atingerea obiectivului privind asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice ? (Pe o scală de la 1 la 4)?
- **Criteriul de evaluare:** Creșterea condițiilor de bază pentru utilizarea biomasei din curățări, rărituri, igienizări de pe suprafețe agricole și silvice pentru producerea energiei termice?

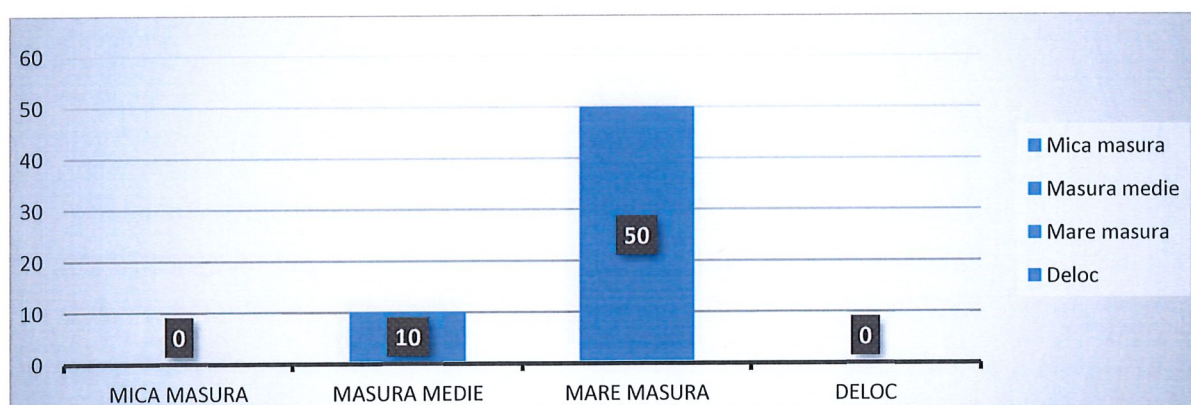
În urma evaluării efectuate prin cele 2 metode propuse - Studiul și analiza datelor administrative, Ancheta pe bază de chestionar - utilizând sursele de date, s-au constatat următoarele:

Tema de evaluare 3: Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă – Obiectiv de dezvoltare rurală O3

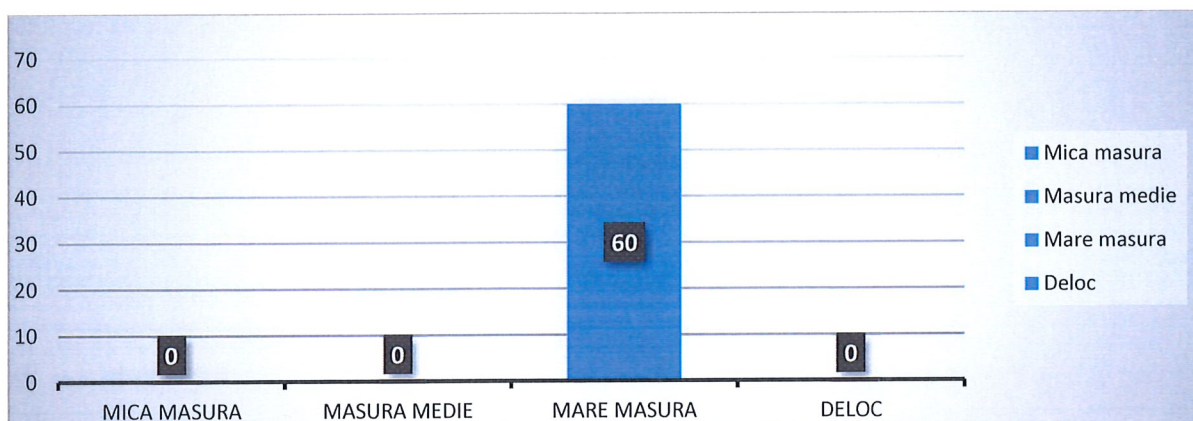
- **Întrebarea de evaluare:** În ce măsură a contribuit SDL la atingerea obiectivului privind obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă? (Pe o scală de la 1 la 4):
- **Criteriul de evaluare:** Acces îmbunătățit la servicii și infrastructură locală?

În urma evaluării efectuate prin cele 2 metode propuse - Studiul și analiza datelor administrative, Ancheta pe bază de chestionar - utilizând sursele de date, s-au constatat următoarele:

- **Criteriul de evaluare:** Crearea de noi locuri de muncă?

În urma evaluării efectuate prin cele 2 metode propuse - Studiul și analiza datelor administrative, Ancheta pe bază de chestionar - utilizând sursele de date, s-au constatat următoarele:

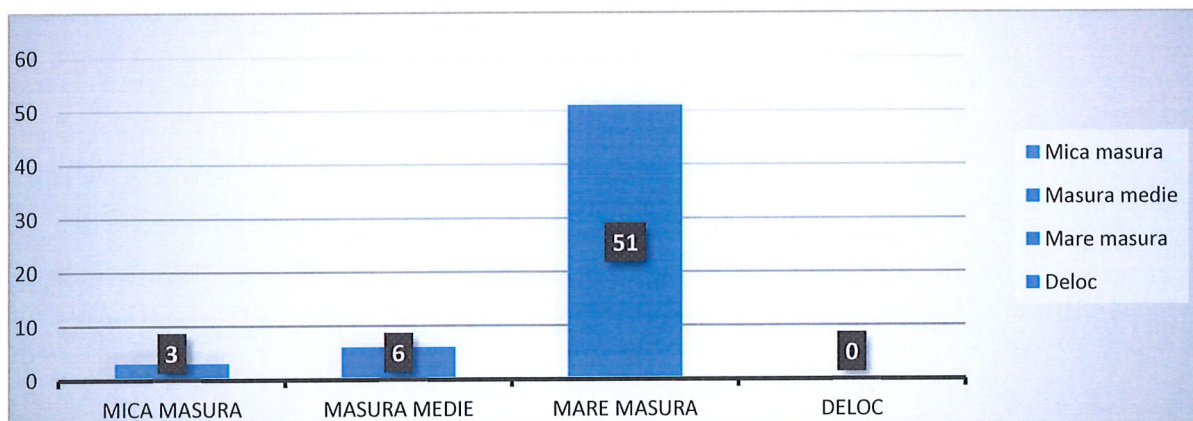

Tema de evaluare 4: Valoarea adăugată generată de implementarea abordării LEADER

Întrebarea de evaluare: Valoarea adăugată generată de implementarea abordării LEADER?

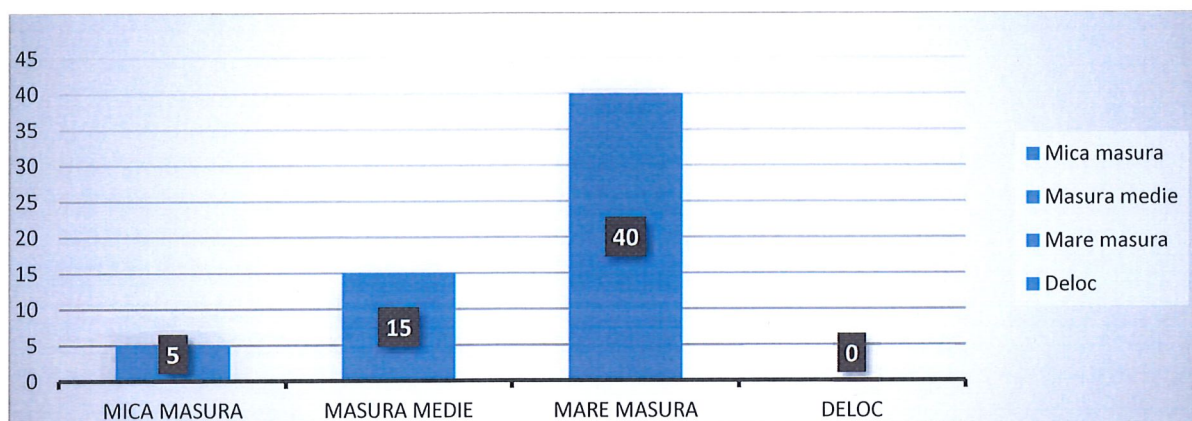
- În ce măsură a condus abordarea Leader la o mai bună guvernare în teritoriul GAL? (Pe o scală de la 1 la 4)?
- **Criteriul de evaluare:** Comunicarea în cadrul GAL-ului, cu potențialii solicitanți și cu comunitatea locală se îmbunătățește?

În urma evaluării efectuate prin cele 2 metode propuse - Studiul și analiza datelor administrative, Ancheta pe bază de chestionar - utilizând sursele de date, s-au constatat următoarele:

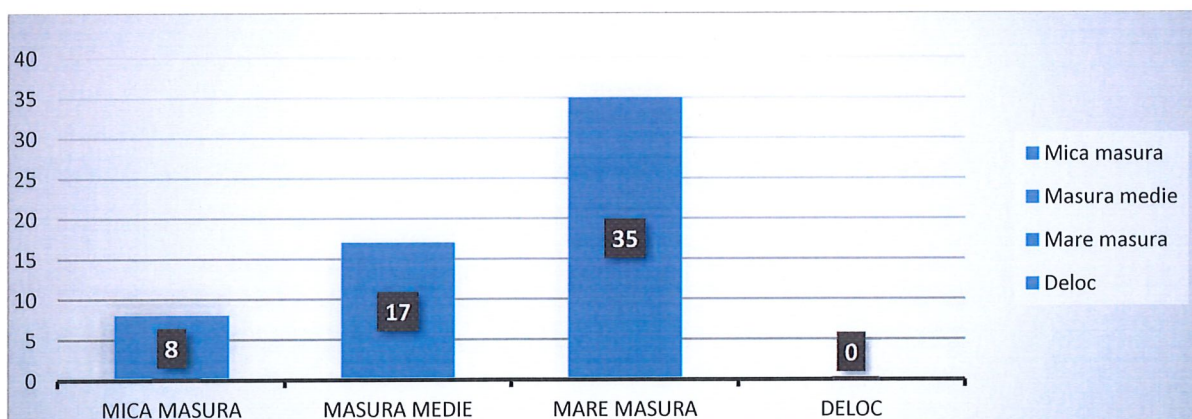
- **Criteriul de evaluare:** S-a intensificat interacțiunea și s-a consolidat coordonarea între membrii GAL, sporind gradul de participare a tuturor părților interesate în elaborarea și implementarea SDL-ului?

În urma evaluării efectuate prin cele 2 metode propuse - Studiul și analiza datelor administrative, Ancheta pe bază de chestionar - utilizând sursele de date, s-au constatat următoarele:

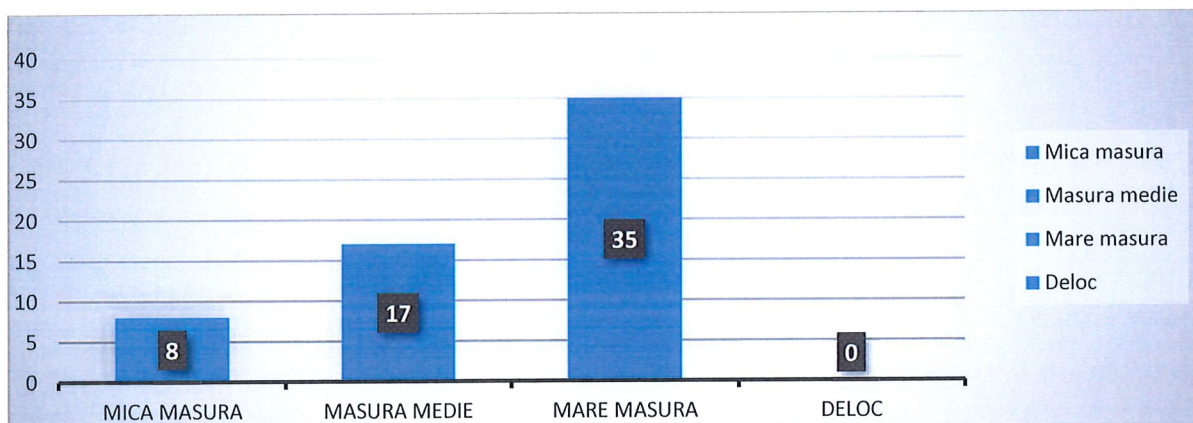
- **Criteriul de evaluare:** Acțiunile de sprijin și de informare a beneficiarilor finali s-au intensificat?

În urma evaluării efectuate prin cele 2 metode propuse - Studiul și analiza datelor administrative, Ancheta pe bază de chestionar - utilizând sursele de date, s-au constatat următoarele:

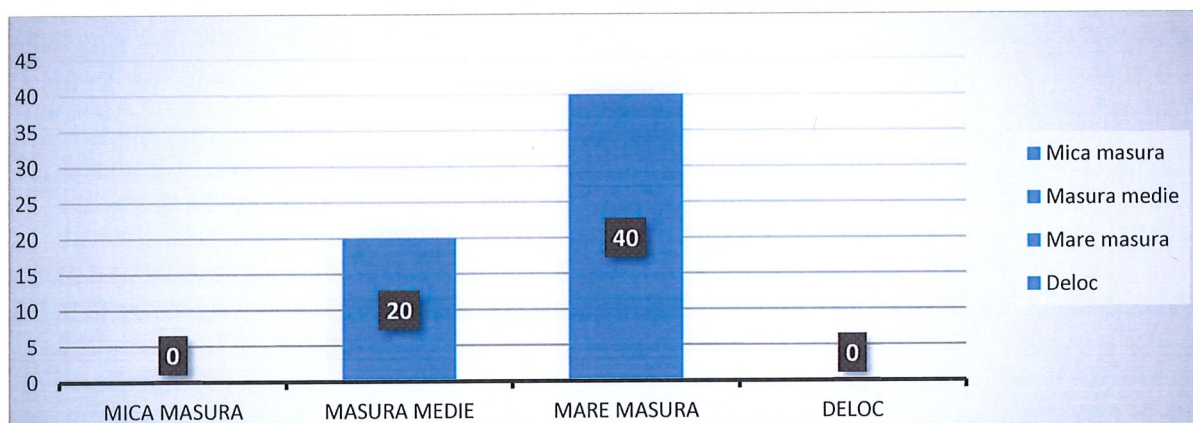
- **Întrebarea de evaluare:** În ce măsură a condus abordarea Leader la dezvoltarea socio-economică a teritoriului GAL?
- **Criteriul de evaluare:** Număr de locuri de muncă a crescut

În urma evaluării efectuate prin cele 2 metode propuse - Studiul și analiza datelor administrative, Ancheta pe bază de chestionar - utilizând sursele de date, s-au constatat următoarele:

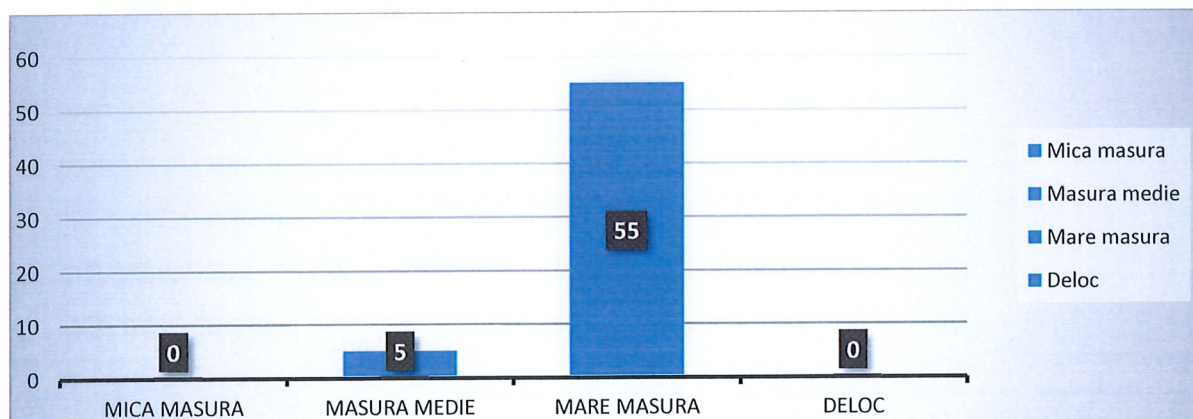
- **Criteriul de evaluare : Numărul proiectelor adresate comunității, contribuind la creșterea nivelului de trai**

În urma evaluării efectuate prin cele 2 metode propuse - Studiul și analiza datelor administrative, Ancheta pe bază de chestionar - utilizând sursele de date, s-au constatat următoarele:

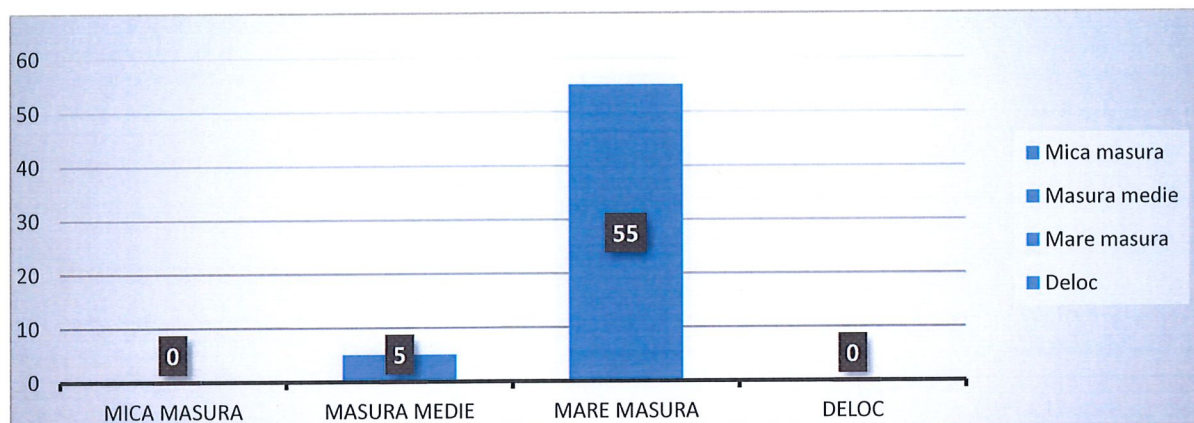
- **Criteriul de evaluare : Numărul întreprinderilor sprijinite**

În urma evaluării efectuate prin cele 2 metode propuse - Studiul și analiza datelor administrative, Ancheta pe bază de chestionar - utilizând sursele de date, s-au constatat următoarele:

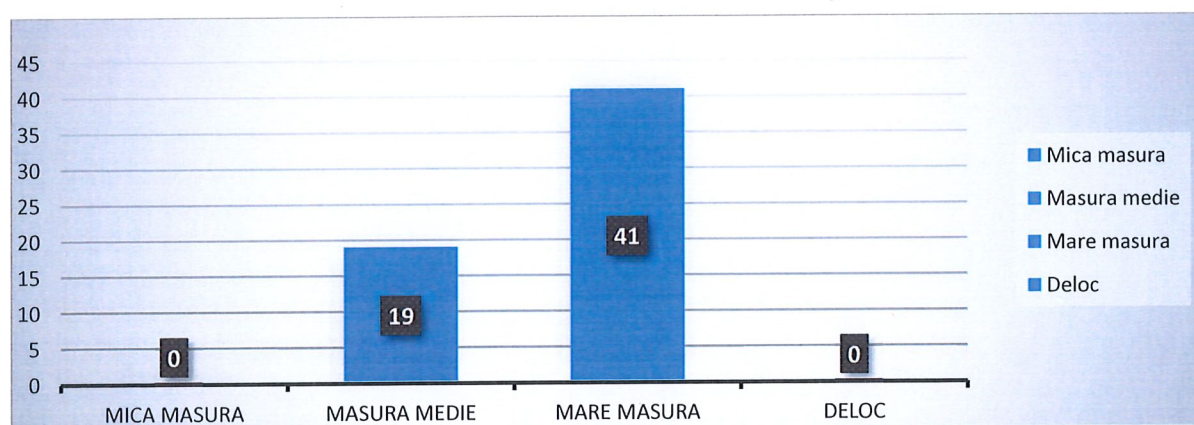
- **Întrebarea de evaluare:** În ce măsură a condus abordarea Leader la sporirea rezultatelor și a impacturilor în teritoriu?
- **Criteriul de evaluare:** Proiecte bine adaptate la nevoile zonei GAL-ului

În urma evaluării efectuate prin cele 2 metode propuse - Studiul și analiza datelor administrative, Ancheta pe bază de chestionar - utilizând sursele de date, s-au constatat următoarele:

- **Criteriul de evaluare:** Număr de proiecte durabile

În urma evaluării efectuate prin cele 2 metode propuse - Studiul și analiza datelor administrative, Ancheta pe bază de chestionar - utilizând sursele de date, s-au constatat următoarele:

În urma evaluării efectuate utilizând sursele de date din chestionare și datele administrative ale GAL, s-au constatat următoarele:

- După analiza și centralizarea răspunsurilor și datele din documentele de monitorizare, putem considera că SDL a contribuit **în mare măsură** la atingerea obiectivului de dezvoltare rurală O1 - Favorizarea competitivității agriculturii;

Dintre cele 60 de persoane intervievate 55 persoane (91,36%) consideră că SDL a contribuit **în mare măsură** la atingerea obiectivului de dezvoltare rurală O1, iar 5 persoane (8,34%) consideră că SDL a contribuit **în măsură medie** la atingerea obiectivului de dezvoltare rurală O1;

- b) După analiza și centralizarea răspunsurilor și datele din documentele de monitorizare, putem considera că SDL a contribuit **în mare măsură** la atingerea obiectivului de dezvoltare rurală O2 - Asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice;

Dintre cele 60 de persoane intervievate 52 persoane (86,66%) consideră că SDL a contribuit **în mare măsură** la atingerea obiectivului de dezvoltare rurală O2, iar 8 persoane (13,34%) consideră că SDL a contribuit **în măsură medie** la atingerea obiectivului de dezvoltare rurală O2;

- c) După analiza și centralizarea răspunsurilor și datele din documentele de monitorizare, putem considera că SDL a contribuit **în mare măsură** la atingerea obiectivului de dezvoltare rurală O3 - Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă;

Dintre cele 60 de persoane intervievate 50 persoane (83,33%) consideră că SDL a contribuit **în mare măsură** la atingerea obiectivului de dezvoltare rurală O3, iar 10 persoane (16,64%) consideră că SDL a contribuit **în măsură medie** la atingerea obiectivului de dezvoltare rurală O3;

- d) După analiza și centralizarea răspunsurilor și datele din documentele de monitorizare, putem considera că SDL a contribuit **în mare măsură** la valoarea adăugată generată de implementarea abordării LEADER

Dintre cele 60 de persoane intervievate 45 persoane (75%) consideră că SDL a contribuit **în mare măsură** la atingerea obiectivului, 12 persoane (20%) consideră că SDL a contribuit **în măsură medie** la atingerea obiectivului, iar 3 persoane (5%) consideră că SDL a contribuit **în mică măsură** la atingerea obiectivului, ;

7. Factorii de succes și eșec în implementarea SDL

Succesul implementării unei Strategii de Dezvoltare Locală depinde de un echilibru între implicarea comunității, buna guvernare a Grupului de Acțiune Locală, resurse adecvate și capacitatea de adaptare la schimbări, iar eșecul apare în principal din cauza planificării nerealiste, lipsei de resurse și cooperare slabă.

În cadrul implementării SDL putem aminti ca factori de succes:

- Implicarea comunității – participarea activă la elaborarea, implementarea, monitorizarea SDL, participări la consultări publice, asigurarea transparenței;

În perioada de implementare a SDL (2016-2025) au fost organizate o serie de întâlniri, sedințe, întâlniri cu comunitatea pentru prezentarea etapelor proiectului, sesiuni de consultare cu grupurile-țintă și actorii locali, dezbateri tematice privind prioritățile de dezvoltare și nevoile comunității, seminare, ateliere și workshopuri pentru instruirea beneficiarilor de proiect; sesiuni de training pentru dezvoltarea competențelor necesare (ex. antreprenariat, management, digitalizare).

- Capacitatea administrativă și managerială a GAL-lui – personal calificat, proceduri de lucru clare și eficiente;

În perioada de implementare a SDL (2016-2025) au fost organizate o serie de întâlniri de animare în fiecare localitate (UAT) cu ocazia lansării apelurilor de selecție, prezentarea oportunităților de finanțare, stimularea participării localnicilor la accesarea fondurilor nerambursabile, prezentarea obiectivelor, activităților și rezultatelor așteptate; întâlniri periodice cu partenerii și grupurile de lucru, Vizite de studiu, mese rotunde și schimburi de bune practici, angajați GAL au participat la programe de formare și perfecționare.

- Utilizarea eficientă și monitorizarea atentă a cheltuielilor,

Acest lucru a fost realizat de către responsabilul financiar, care a întocmit dosarele de achiziție, dosarele cererilor de plată, Rapoartele de asigurare aferent dosarelor de plată au fost întocmite de o firmă de auditare autorizată (SC CONSULA CARPATIC SRL) cu care Asociația GAL G10 a încheiat un contract de servicii pentru Auditare financiară;

- Colaborare bună între UAT – uri, ONG – uri, mediul privat, parteneriate strategice locale;

Au fost organizate de către GAL o serie de întâlniri, seminari, vizite de bune practici, a fost asigurat de către angajați GAL consiliere pentru potențiali beneficiari, beneficiari de proiecte și persoane interesate;

- Asigurarea transparenței prin informarea continuă prin diverse canale de comunicare, (mass – media, facebook, site,)

Comunicatele și anunțurile de apeluri de selecție au fost postate într-un ziar județean (Informația Harghitei) afișate la sedile primăriilor partenere, au fost întocmite Declarație de conflict de interese la fiecare selecție, achiziții etc.

- Monitorizarea și evaluarea proiectelor selectate, contractate, întocmirea rapoartelor periodice de raportare (lunar, trimestrial transmis la OJFIR, CRFIR, CDRJ, AM PNDR Serviciul LEADER),

Todată putem considera succes cu ocazia implementării SDL:

- dezvoltarea activităților neagricole, antreprenoriatul, dezvoltarea firmelor existente, noi înființate, dotarea cu echipamente sofisticate cabinetele medicale dentare, în cadrul măsurii M6, sm 6.4 au fost dezvoltate 22 firme și create 22 noi locuri de muncă cu CIM (cu normă întragă),
- dezvoltarea infrastructuri la scară largă, reabilitarea clădirilor, amenajarea parcurilor, modernizarea drumurilor comunale, folosirea energiei regenerabile, dotarea centrelor sociale, în cadrul măsurii M7, sm 7.2A, 7.2B și 7.5 au fost reabilitate și modernizate 6 clădiri cu noi funcții, s-au realizat 2 centrale termice folosind biomasa, au fost dotate 2 centre sociale și înființate noi servicii, s-a realizat un Web site turistic pentru zona G10, a fost asfaltat 0,4 km drum comunal,
- în cadrul măsurii M4, sm.4.1 au fost achiziționate 2 buc tractor agricol de ultimă generație cu un consum mai mic de combustibil și, implicit, emit mai puține gaze cu efect de seră;

Ca factori de eșec putem aminti :

- retragerea proiectelor de către solicitant în timpul evaluării, rezilierea proiectelor după încheierea contractelor de finanțare; neccesarea valoarea contractată în totalitate;
- instabilitatea economică apărută pe piața în urma covid și război;
- Întârzieri în procesarea cererilor de finanțare, dosarelor de plată și implementarea proiectelor, actele adiționale de prelungire a duratelor de implementare a proiectelor care influențează negativ funcționarea Compartimentului administrativ; (la finalul implementării SDL, Asociația GAL 10 din această cauză nu poate accesa circa 40.000 euro, din cheltuieli de funcționare 19.4, care afectează activitatea de diseminare a rezultatelor planificate);

8. Concluzii și recomandări

Pe baza datelor analizate din toate sursele, putem afirma că implementarea Strategiei de Dezvoltare Locală este în concordanță cu nevoile și potențialul de dezvoltare al teritoriului, iar logica de intervenție a acesteia este relevantă și coerentă. Nevoile identificate la momentul elaborării SDL s-au menținut până în prezent, fără a necesita modificări semnificative, fapt reflectat și de absența eliminării unor măsuri, fiind operate doar realocări financiare. Coerența strategiei este confirmată și de gradul ridicat de utilizare a fondurilor din alocările FEADR și EURI.

Pentru a oferi o imagine completă, putem structura răspunsul în două părți: **Concluzii** (rezultate și constatări) și **Recomandări pentru viitoarele implementări SDL** (direcții de acțiune pentru viitor):

➤ Concluzii privind implementarea SDL:

- Obiectivele din SDL au fost atinse în mare măsură (social, economic, infrastructural, de mediu); Au fost contractate 46 proiecte, cuprinzând toate domeniile de intervenție și au fost atinse obiectivele SDL.
- Indicatorii previzionați au fost atinși în afara creării noi locuri de muncă, care a fost realizat în procent de 78,57% (din cele 28 planificate a fost realizat 22);
- Măsurile din SDL au răspuns nevoilor locale, contribuind la reducerea decalajelor sociale și economice, dezvoltarea firmelor existente, înființarea de noi firme, dezvoltarea serviciilor medicale și sociale, dezvoltarea infrastructurii etc.
- În anumite cazuri, prioritățile locale au evoluat mai rapid decât cadrul strategic, necesitând ajustări pe parcurs;
- Fondurile alocate au fost atrase și cheltuite într-un mod eficient, cu un raport favorabil între resursele utilizate și rezultatele obținute;
- Gradul de implicare a actorilor locali a fost pozitiv, în special prin Grupurile de Acțiune Locală (GAL), totuși, există diferențe de implicare între comunități, unele fiind mai active decât altele, ceea ce a condus la distribuții inegale ale beneficiilor; (din partea unor comune au fost depuse mai multe proiecte)

- Strategia de Dezvoltare Locală a contribuit la crearea de locuri de muncă, (22 noi locuri de muncă cu normă întreagă), îmbunătățirea infrastructurii locale, dezvoltarea capitalului social, înființarea de noi întreprinderi, dezvoltarea celor existente, creșterea calității vieții;
- Impactul pe termen lung este vizibil în consolidarea parteneriatelor locale și în crearea unei culturi de colaborare;
- Proiectele implementate au generat beneficii durabile, însă menținerea lor depinde de buna gestionare a resurselor financiare și de capacitatea instituțională locală;

➤ **Recomandări pentru viitoarele implementări SDL:**

Pe baza concluziilor analizei și a feedback-ului primit din partea beneficiarilor și specialiștilor, se recomandă următoarele direcții de îmbunătățire:

- Consolidarea mecanismelor de planificare și monitorizare prin introducerea unor sisteme mai flexibile de actualizare a priorităților strategice în funcție de nevoile emergente;
- Îmbunătățirea instrumentelor de monitorizare și evaluare, pentru a surprinde nu doar rezultate cantitative, ci și schimbările calitative;
- Simplificarea și digitalizarea procedurilor, reducerea birocrăției și utilizarea platformelor digitale pentru depunere, evaluare și raportare ect;
- Stimularea participării comunității prin creșterea gradului de informare și implicare a cetățenilor, inclusiv a grupurilor vulnerabile, promovarea unor mecanisme participative continue (forumuri comunitare, consultări periodice, platforme online);
- Întărirea capacității GAL-urilor prin instruirea membrilor și personalului administrativ pentru o mai bună gestionare a proiectelor,
- Creșterea cooperării între GAL-uri la nivel regional și național pentru schimb de bune practici.
- Încurajarea proiectelor inovatoare, inclusiv în domenii emergente (digitalizare, energie verde, turism sustenabil).
- Sprijinirea antreprenoriatului local, în special a tinerilor și femeilor.
- Consolidarea parteneriatelor public-private pentru menținerea proiectelor pe termen lung.
- Direcționarea unor fonduri dedicate pentru zonele și grupurile cu grad ridicat de vulnerabilitate.

În concluzie, implementarea SDL a demonstrat potențialul de a genera dezvoltare locală integrată și durabilă. Totuși, pentru perioada viitoare este esențială o mai bună adaptare la nevoile comunității, digitalizarea, simplificarea procedurilor, consolidarea participării și asigurarea sustenabilității rezultatelor.